

Brojevi 5. i 6. | 2015.

sadržaj

3	<i>Proslov</i>
4	<i>Uvodnici</i>
7	Pregled aktivnosti HMRR
11	Prvi Hrvatski ruralni parlament
21	Agro Ratar Agent
22	Deša
24	DOOR
26	ECOVAST-Hrvatska sekcija
28	LAG Adrion
30	LAG Gorski kotar
32	LAG Istočna Istra
35	LAG Izvor
37	LAG Južna Istra
40	LAG Krka
42	LAG Laura
44	LAG Lika
45	LAG Međimurski doli i bregi
49	LAG Podravina
50	LAG Prizag
53	LAG Središnja Istra
54	LAG Srijem
55	LAG Una
57	LAG Vuka-Dunav
60	LAG Zeleni trokut
62	LAG Zrinska gora-Turopolje
63	ODRAZ
65	Zeleno zlato
67	Ostale vijesti
70	Predstavljamo zaposlenike i volontere u uredu HMRR

HMRR Glasnik je publikacija Hrvatske mreže za ruralni razvoj koja u digitalnom obliku izlazi dva puta godišnje.

Izdavač: Hrvatska mreža za ruralni razvoj, Lj. Posavskog 2/4, 10000 Zagreb

Za izdavača: Tomislav Panenić, predsjednik

Urednik: Nikša Božić

E mail: glasnik@hmrr.hr

Fotografija na naslovnici: Siniša Ludaš – Mlin na Muri

(pobjednička fotografija fotografskog natječaja *Moji doli i bregi* u organizaciji

Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi)

proslov

Poštovani čitatelji,

ovaj broj glasnika izlazi kao dvobroj te vremenski obuhvaća cijelu 2015. godinu. Dvobroji se u izdavaštvu obično događaju kada dođe do nekih poremećaja u redovitom izlaženju, ili ukoliko je broj prigodno vezan za neki događaj (ili više njih) što rezultira znatno većim brojem priloga.

Tijekom proljeća (kada redovito izlazi prvi broj Glasnika u godištu) bili smo jako zauzeti organizacijom prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta te je problem bio i sakupiti materijale, i naći vremena za obraditi ih. Prije nego što smo to uspjeli napraviti stiglo je ljeto, te smo odlučili da brojeve 5. i 6. Glasnika izdamo kao zajednički dvobroj.

Nije nedostajalo ni događaja koje je trebalo popratiti. Iza nas je prvi Hrvatski ruralni parlament te izborna skupština HMRR održana u Drnišu na kojoj je izabrano novo vodstvo HMRR-a. Zato u ovom dvobroju imamo i dva uvodnika - onaj Višnje Jelić Mück odnosi se na razdoblje do rujna do kada je Višnja uspješno vodila HMRR, a uvodnik Tomislava Panenića na razdoblje od kada je postao novi predsjednik HMRR-a.

Broj članova mreže stalno raste. U razdoblju od izlaska zadnjeg broja Glasnika u prosincu 2014. godine brojniji smo za 9 novih članova te HMRR danas broji 38 članova. Iz članstva su istupile udruge Prospero, Smart, TINTL i Žmergo, kojima se zahvaljujemo na njihovom doprinosu radu HMRR-a.

Članovi su očito uspješni i vrijedni jer aktivnosti o kojima izvještavaju u ovom dvobroju su brojne, i mnogima se sve teže držati zadanog limita o preporučljivom opsegu priloga.

Zahvaljujem svima koji su pripremili materijale za ovaj dvobroj. Koristim ovu priliku sa svima zaželim sretnu i uspješnu 2016. godinu.

Nikša Božić
Urednik HMRR Glasnika

uvodnici

Dragi članovi, suradnici i prijatelji HMRR,

U prvom dijelu razdoblja koje nas dijeli od prethodnog izdanja Glasnika bili smo uvelike zaokupljeni pripremom, odvijanjem, izvještavanjem i ocjenom rezultata prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta (HRP). Raduju nas dobri odjeci tog velikog događaja koji smo organizirali sa željom da se čuje glas dionika ruralnog razvoja iz čitave Hrvatske. Na drugom Europskom ruralnom parlamentu (ERP) koji je održan u austrijskom Schärdingu 4.-6. studenoga 2015. imali smo priliku prenijeti predstavnicima 40 zemalja sudionika ključna promišljanja i prijedloge s HRP-a.

Više od dvjesto sudionika HRP-a iz svih dijelova zemlje potvrdilo je zanimanje čitave Hrvatske za razvoj njenih ruralnih krajeva. Predstavnici lokalnih zajednica, udruga, OPG-ova i drugih poljoprivrednih proizvođača, malog obrta i poduzetništva imali su priliku promišljati o ruralnom razvoju zajedno s predstavnicima gradskih institucija, fakulteta, državnih i regionalnih organizacija, tijela i udruženja. Hrvatski europarlamentarci, predstavnik radne skupine za organiziranje ERP-a i višečlano izaslanstvo Europskog gospodarskog i socijalnog vijeća (EGSO) obogatili su rad HRP-a svojim sudjelovanjem i doprinosom. Odaziv predstavnika Vlade i brojnih ministarstava čiji rad uključuje ili bi trebao uključivati razvoj ruralnog područja bio je ispod očekivanog. Jačanje dijaloga s javnim sektorom o pitanjima razvoja ruralne Hrvatske ostaje jedan od ključnih izazova na koji trebamo učinkovito odgovoriti.

Predstavnici regije domaćina - Osječko-baranjske županije, Grada Beli Manastir, općina, udruga, LAG-ova, poduzetnika, obrtnika i OPG-ova uključujući i predstavnike susjednih područja snažno su obilježili naš skup elementima lokalne prepoznatljivosti i gostoljubivosti. U prvom smo pokušaju iskušali i potvrdili kvalitetan organizacijski obrazac koji ćemo u 2017. primijeniti u nekom drugom dijelu ruralne Hrvatske. Do tada trebamo, zajedno sa stručnjakinjama i stručnjacima s različitih područja koji su nam se pridružili na HRP-u, nastaviti rad na odabranim temama i zadacima. Promovirat ćemo razvojne prilike na području eko-socijalnog poduzetništva, korištenja suvremenih tehnologija i razumnih energetske pristupa te otvarati put inovativnosti, kreativnosti i suradnji na tradicionalnim područjima poljoprivrede i turizma. Zalagat ćemo se za što uspješniju provedbu Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. (PRR), ali i za potrebne programske promjene, a posebno za potpuniju primjenu CLLD pristupa kroz mogućnost usklađenog korištenja više fondova EU. Nit vodilja ostaje jačanje mogućnosti zadržavanja mladog stanovništva u ruralnom kraju.

Nastavit ćemo poticati inicijativnost lokalnih zajednica, zagovarati potrebu jačanja lokalnih organizacija u sva tri sektora, a političkom vrhu upućivati

prijedloge koji ohrabruju a ne sputavaju akciju dionika na lokalnoj razini. Posebno se moramo zalagati i izravno sudjelovati u stalnom pružanju informacija, savjeta, usmjerene edukacije, praktičnog znanja i vještina vodeći računa o specifičnim potrebama ruralnog prostora.

Broj članova mreže u kontinuiranom je porastu. Promjene u članstvu u dobroj su mjeri odraz novih zahtjeva u odnosu na teritorijalni ustroj LAG-ova temeljem novog PRR-a prema kojem područje LAG-a uključuje najmanje pet jedinica lokalne samouprave. S obzirom na kratko razdoblje službene provedbe LEADER-a u Hrvatskoj te na činjenicu da druge države članice ne propisuju takav uvjet, na nekoliko javnih skupova upozorili smo na štetnost tog zahtjeva.

Veseli nas povećano zanimanje LAG-ova za članstvo u našoj mreži. Danas imamo 38 članova, među kojima su 24 LAG-a. Sa žaljenjem smo se oprostili od članova koji zbog usredotočenosti na druga pitanja i/ili zbog slabosti svojih udruga ne mogu pridonositi radu i razvoju mreže. Nastavit ćemo s njima suradnju na temama od zajedničkog interesa.

Koncem svibnja 2015. Europska je komisija odobrila hrvatski Program ruralnog razvoja 2014.-2020. Ne znamo razlog i ne možemo opravdati kasno donošenje relevantnih europskih propisa što ima za posljedicu kasno donošenje nacionalnih programa te neizvjesnost i nepovjerenje korisnika u zemljama članicama pa tako i u Hrvatskoj. Nadam se da će provedba biti uspješna, da će se otkloniti slabosti uočene u predpristupnom razdoblju te da ćemo nadoknaditi zakašnjenje i dobro iskoristiti široke razvojne mogućnosti koje PRR donosi. HMRR će nastaviti aktivno pratiti provedbu Programa, upućivati prijedloge i komentare i doprinositi izradi provedbenih akata. U skladu s jednom od odrednica HRP-a sredinom programskog razdoblja treba se založiti za potpunije uvođenje pristupa CLLD uključivanjem više fondova u financiranje ruralnog razvoja.

Sve opsežniji rad ureda HMRR-a pojačan je novom suradnicom - Julijom Bakotom koju predstavljamo na stranicama ovog Glasnika.

Uz skupštinu HMRR-a održanu u Drnišu 4. rujna 2015. HMRR je u suradnji s LAG-om Krka, udrugom OGI i Gradom Drnišom organizirao okrugli stol na kojem je razmatrano pitanje kvalitete lokalnih razvojnih strategija. Na izornoj skupštini izabrani su novi predsjednik HMRR-a i novi Upravni odbor te usvojen novi Statut.

Nakon devet godina povlačim se s vodećeg mjesta u HMRR-u. Predsjedniku Tomislavu Paneniću želim da nastavi voditi HMRR sa žarom, energijom i sposobnostima koje je već iskazao. Članovima HMRR-a zahvaljujem na suradnji, podršci i prijateljstvu koje su mi iskazivali tijekom proteklih godina. Kao predstavnica članice ODRAZ – Održivi razvoj zajednice nastavit ću pratiti napredak HMRR-a i jačanje njegove uloge. Svima vam želim puno uspjeha, zadovoljstva i ostvarenja u zalaganju za dobrobit ruralnih zajednica Hrvatske.

Višnja Jelić Mück

visnja@odraz.hr

Cijenjeni prijatelji HMRR-a te ostali uvaženi dionici ruralnog razvoja Hrvatske,

Izborna skupština HMRR-a u Drnišu bila je najavljena kao sjednica s vrućim tema, a rezultirala je još vrućim terenom. Naša Višnja je odstupila s dugogodišnje pozicije predsjednice mreže. S pozicije na kojoj je ostavila neizbrisiv trag jer je neumorno njegovala i širila vrijednosti poput vizionarstva, strasti i inovativnosti u rješavanju potreba i problema ruralnih područja Hrvatske.

Sada je na svima nama da u danim okolnostima nastavimo tim putem. A koji je to put?

Podsjećam da se Hrvatska opredijelila slijediti europski put i europske principe u ruralnom razvoju s ciljem da dostignemo standarde drugih europskih zemalja. I dokle tako – dok god je visok životni standard ruralnog područja u nekoj razvijenoj zemlji Europske unije životna svakodnevnica, a kod nas je to daleka perspektiva. Međutim, to se ne smije činiti slijepo kopirajući najbolje europske prakse nego se moraju uvažavati naše posebnosti i dostignuti stupanj razvoja.

Model integriranog ruralnog razvoja, koji želim da podijelim s vama, ne znači samo da trebamo ruralna područja ojačati da postanu konkurentna prenaseljenim urbanim centrima te postanu sve više privlačna za različite vrste biznisa. Želim da se na selo više ne gleda s rezignacijom te da se ruralnom stanovništvu, posebno mladom i školovanom, pruži prilika da se pored poljoprivredne proizvodnje bavi i drugim djelatnostima, koje imaju perspektivu u ruralnom ambijentu. Naš je zadatak da se više nikada ne može staviti znak jednakosti između riječi poljoprivreda i ruralni razvoj. I Europski parlament je zapisao u jednoj od svojih rezolucija da “razvoj ruralnih zajednica ne može biti povjeren samo poljoprivredi”.

Neće biti lako i neće biti brzo, ali tko će se boriti za nas ako to sami ne učinimo? Moramo sebi i generacijama koje dolaze izboriti prava koja nam pripadaju i po samoj prirodi posla kojim se bavimo i po važnosti za ruralna područja Hrvatske.

Ja osjećam da je upravo sada pravo vrijeme za djelovanje na bržem i boljem rješavanju nagomilanih problema!

U novoj 2016. godini želim vam sve najbolje, najljepše, ostvarenje svih želja i ciljeva te puno zdravlja i uspjeha u razvoju ruralnog područja Republike Hrvatske.

P.S. Višnja, jedno veliko HVALA!

Tomislav Panenić,

predsjednik Hrvatske mreže za ruralni razvoj

predsjednik@hmrr.hr

pregled aktivnosti hmrr

Obuhvaća razdoblje od 16. listopada 2014. do 22. prosinca 2015.

Datum	Mjesto	Događaj / Tema	Organizator	Predstavnik HMRR-a
Studeni 2014.				
12.11.14.	Bruxelles	Sekcija NAT - Poljoprivreda, ruralni razvoj i okoliš	EGSO	Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ/HMRR
18.11.14.	Bruxelles	Radna grupa za izradu mišljenja o CLLD	EGSO	Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ/HMRR
18.-20.11.2014.	Dubrovnik	15. sjednica Odbora za praćenje provedbe IPARD programa + obilazak uspješnih projekata IPARD programa	MP	Višnja Jelić Mück
24.11.14.	Zagreb	Sastanak i dogovor oko izrade brošure "Ususret prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu"	HMRR	Višnja Jelić Mück, Marina Koprivnjak, Nikša Božić, Aleksandar Lukić
27.-28.11.2014.	Lužnica, Zaprešić	Okrugli stol "Ususret prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu"	HMRR i Slap	Članovi + pozvani ključni dionici u ruralnom razvoju
28.11.14.	Zagreb	Saborski odbor, "Raspodjela poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske"	Hrvatski sabor	Tomislav Panenić, LAG Srijem/HMRR i Vlado Jurčić, Agro Ratar Agent/HMRR
Prosinac 2014.				
08.12.14.	Zagreb	Radionica "Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija"	MP u suradnji sa Ministarstvom financija	Marina Koprivnjak
10.-11.12.2014.	Bruxelles	Plenarna sjednica	EGSO	Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ/HMRR
12.12.14.	Zagreb	Svečanost obilježavanja prestanka ugovaranja IPARD projekata	MP	Marina Koprivnjak
23.12.14.	Beli Manastir	Forum- Operativni program "Konkurentnost i kohezija" za financijsko razdoblje Europske unije 2014-2020.	LAG Baranja	gost govornik: Marina Koprivnjak
Siječanj 2015.				
19.01.15.	Zagreb	2. sjednica privremenog Odbora za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020.	MP	V. Jelić Mück
21.01.15.	Zagreb	sastanak s Q-Projekt Croatian consulting company		V. Jelić Mück i M. Koprivnjak
22.01.15.	Zagreb	Predstavljanje kalendara natječaja i poziva u 2015. i radionica za moguće prijavitelje na natječaje "Demokratizacija i ljudska prava" i "Podrška inovativnim inicijativama za djecu i mlade u lokalnim zajednicama"	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	J. Bakota
27.-28.01.2015.	Bruxelles	Godišnja skupština ELARD-a	ELARD	D. Rošić
30.01.15.	Zagreb	26. sjednica UO-a	HMRR	članovi UO-a, M. Koprivnjak, J. Bakota

Datum	Mjesto	Događaj / Tema	Organizator	Predstavnik HMRR-a
Veljača 2015.				
09.02.15.	Zagreb	Sastanak s predstavnicima Ministarstva poljoprivrede vezan uz organizaciju prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta (Nada Trgovčević Letica, Ivan Ciprijan, Vlatka Pavlinić)	HMRR, MP	V. Jelić Mück, N. Božić i M. Koprivnjak
12.02.15.	Zagreb	Sastanak s Franjom Lucičem, predsjednikom Odbora za poljoprivredu vezanu uz organizaciju prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta	HMRR	V. Jelić Mück i M. Koprivnjak
16.02.15.	Zagreb	Sastanak s Udrugom OPG-a Hrvatske Život	HMRR	V. Jelić Mück i M. Koprivnjak
25.02.15.	Zagreb	Sastanak o pripremi prvog HRP-a	HMRR	Organizacijski odbor
Ožujak 2015.				
2.03.15.	Zagreb	Konzultacije s predstavnicima E-banke	HMRR	V. Jelić Mück, M. Koprivnjak, J. Bakota
12.03.15.	Lepoglava	Skupština HMRR-a	HMRR + LAG Sjeverozapad	Članovi, gosti (LAG More 2479, Udruga invalida Bedekovčina), M. Koprivnjak, J. Bakota
12.03.15.	Lepoglava	Radionica "Ususret prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu"	HMRR + LAG Sjeverozapad	Članovi, gosti, M. Koprivnjak, J. Bakota
16.03.15.	Zagreb	27. sjednica UO-a	HMRR	Članovi UO-a, M. Koprivnjak, J. Bakota
26.03.15.	Bruxelles, Belgija	Seminar 'Stakeholder involvement'	ENRD	LAG-ovi Vuka-Dunav i Adrion
Travanj 2015.				
16.-18.04. 2015.	Beli Manastir, Baranja	Prvi Hrvatski ruralni parlament	HMRR, Slap, LAG Baranja, Grad Beli Manastir	Članovi + ostali dionici ruralnog razvoja
27.04.15.	Bruxelles	Sastanak Balkanske mreže za ruralni razvoj	BRDN	M. Zamlačanec
29.04.15.	Mostar	PT sastanak u sklopu projekta "Žene i održivi razvoj-nove mogućnosti zapošljavanja"	ODRAZ, HMRR i REDAH	M. Koprivnjak
Svibanj 2015.				
7.05.15.	Sofija, Bugarska	Seminar "Rural isolation of citizens in Europe: evidence from Bulgaria, Albania and Croatia"	Volonteuropo	M. Koprivnjak, izlagateljica
8.05.15.	Sofija, Bugarska	Conference "Governance from the common good: the role of the enabling state"	Volonteuropo	M. Koprivnjak
13.-14.05. 2015.	Jahorina, BiH	Konferencija "Position of BiH in a process of LAG establishment"	LAG-a Devetak uz TA ureda TASCO-a	Tomislav Panenić
15.05.15.	Zagreb	Zagrebački energetska tjedan – predavanje 'Što su to održivi razvoj i društveno odgovorno poslovanje' (ZG Forum)	ODRAZ, HR-PSOR	V. Jelić Mück, M. Koprivnjak, J. Bakota
15.05.15.	Sarajevo	Ruralni parlament BiH	partneri na projektu ACoRD u saradnji sa Mrežom za ruralni razvoj u BiH	T. Panenić
19.05.15.	Zagreb	Radionica u svrhu pripreme korisnika za provedbu Podmjere 19.1.	MP	M. Koprivnjak, J. Bakota
21.-23.05. 2015.	St. Kapela i Sl. Brod	Radionica o pripremi za Podmjeru 19.1	LEADER mreža	članovi HMRR-a
27.05.15.	Zagreb	62. sjednica Odbora za poljoprivredu Hrvatskog sabora Zajednička sjednica s temom: "Implementacija Program ruralnog	Hrvatski sabor, odbori za poljoprivredu i za lokalnu i	V. Jelić Mück, M. Koprivnjak

Datum	Mjesto	Događaj / Tema	Organizator	Predstavnik HMRR-a
		razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020."	područnu (regionalnu) samoupravu	
30.05.15.	Zagreb	Dani otvorenih vrata udruga / Tjedan održivog razvoja	HMRR	M. Koprivnjak, J. Bakota - izlagateljica
Lipanj 2015.				
3.-5.06. 2015.	Ligante, Latvia	The 2nd Latvian Rural Communities Parliament	Latvian Rural Forum	S. Vuković
5.-6.06. 2015.	Ligante, Latvia	PREPARE OG meeting	PREPARE	S. Vuković
9.06.15.	Zagreb	Predstavljanje kataloga RURALNI TURIZAM HRVATSKE	HGK	J. Bakota
16.-17.06. 2015.	Sarajevo	Prva dvodnevna radionica "Žene u održivom lokalnom razvoju zajednice" u okviru projekta Žene i održivi razvoj - nove mogućnosti zapošljavanja	ODRAZ, HMRR i REDAH	M. Koprivnjak, J. Bakota
22.06.15.	Bruxelles	Godišnja skupština ELARD	ELARD	D. Rošćić
23.06.15.	Bruxelles	Konferencija ELARD/CLLD	ELARD	D. Rošćić
26.-28.06. 2015.	Biograd na Moru	LAG Summer festival	LAG Laura, HMRR i dr.	M. Koprivnjak - izlagateljica + članovi
30.06.15.	Zagreb	Okrugli stol "Program ruralnog razvoja RH"	Zbor agrarnih novinara HND	V. Jelić Mück
30.06.15.	Zagreb	Svečanost usvajanja Programa ruralnog razvoja RH	MP	M. Koprivnjak, J. Bakota
Srpanj 2015.				
2.07.15.	Zagreb	1. sjednice Odbora za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.	MP	V. Jelić Mück
7.07.15.	Zagreb	28. sjednica UO-a	HMRR	prošireni sastav UO-a, M. Koprivnjak, J. Bakota
Kolovoz 2015.				
7. -9.08. 2015.	Estonija	Estonski ruralni parlament	Konduktant	
Rujan 2015.				
3.09.15.	Drniš	29. sjednica UO-a	HMRR	Članovi UO-a, M. Koprivnjak, J. Bakota
4.09.15.	Drniš	Okrugli stol "Kako postići visoku kvalitetu lokalnih razvojnih strategija/CLLD strategija?"	HMRR	Članovi, M. Koprivnjak, J. Bakota
4.09.15.	Drniš	Skupština HMRR-a	HMRR	Članovi, gosti (UHY savjetovanjed.o.o., Zvonimir, JU RERA, LAG More 249, LAG Cetinska krajina, Razvojna agencija ŠK, Pelikan consulting d.o.o.), M. Koprivnjak, J. Bakota
10.09.15.	Đurđevac	Konferencija "Uloga LAG-ova u ruralnom razvoju"	LAG Podravina	M. Koprivnjak + članovi
11.09.15.	Đurđevac	Radionica "Suradnja između LAG-ova i razrada zajedničkih projektnih prijedloga "	LAG Podravina	M. Koprivnjak - izlagateljica + članovi
17.09.15.	Zagreb	Sastanak s vanjskim konzultantima vezano uz izradu Uputa za pripremu Lokalnih razvojnih strategija (Kristiina Timmo, Kadri Tillemann)		T. Panenić, V. Jelić Mück, M. Koprivnjak
26.-27.09. 2015.	Borsko jezero, Srbija	Praktični trening srednjoškolaca o ruralnim organizacijama i lokanim akcionim grupama	IDA	M. Zamljačanec, M. Koprivnjak - voditelj radionice ispred HMRR-a/ELARD-a

Datum	Mjesto	Događaj / Tema	Organizator	Predstavnik HMRR-a
Listopad 2015.				
3.10.15.	Ljubljana	Festival slovenskih LAG-ova	Društvo za razvoj slovenskega podeželja	članovi HMRR-a
10.-11.10. 2015.	Kopaonik, Srbija	Okrugli sto sa predstavnicima ruralnih i omladinskih mreža EU u cilju razmene iskustava i znanja	IDA	T. Panenić, Josip Kovač - voditelji okruglog stola ispred HMRR-a/ELARD-a
16.10.15.	Zagreb	Međunarodna konferencija o zaštiti autohtonih proizvoda	MP	članovi HMRR-a, M. Koprivnjak, J. Bakota)
28.10.15.	Zagreb	Predstavljanje Vodiča za izradu, praćenje i procjenu lokalnih razvojnih strategija za programsko razdoblje 2014. - 2020.	MP	članovi HMRR-a, M. Koprivnjak, J. Bakota
Studeni 2015.				
4. - 6.11. 2015.	Austrija	2. Europski ruralni parlament	ERCA, PREPARE, ELARD	V. Jelić Mück (ODRAZ), Petar Mamula (LAG Gorski kotar), M. Koprivnjak, J. Bakota
19.11.15.	Zagreb	30. sjednica UO-a	HMRR	Članovi UO-a, M. Koprivnjak, J. Bakota
24.11.15.	Zagreb	Sastanak Platforme za ruralni razvoj JI Europe	Platforma za ruralni razvoj JI Europe	Članovi Platforme, Vesna Katić (Mreža za ruralni razvoj u BiH)
24.11.15.	Zagreb	Sastanak Balkanske mreže za ruralni razvoj	BRDN	Članovi BRDN-a
26.-27.11. 2015.	Čakovec	Studijski posjet "Žene i održivi razvoj- nove mogućnosti zapošljavanja"	ODRAZ	M. Koprivnjak, J. Bakota
Prosinac 2015.				
11.12.15.	Zagreb	Završna konferencija projekta "Urbanističko planiranje za gradove"	DEŠA	M. Koprivnjak
16.12.15.		e-Skupština	HMRR	Članovi HMRR-a
22.12.15.	Zagreb	1. sjednica Povjerenstva za izradu Pravilnika za podmjere 19.2., 19.3., 19.4.	Ministarstvo poljoprivrede	T. Panenić, I. Čupić. L. Dabić, M. Koprivnjak
Kontinuirane i povremene aktivnosti				
Kontinuirano: e-glasilo HMRR Info, aktualiziranje web-stranice i izvješćivanje putem Facebooka				M. Koprivnjak, J. Bakota
Povremeno: HMRR Glasnik				N. Božić
Povremeno: slanje informacija, poziva na suradnju, obavijesti o seminarima i sl. putem e-maila				M. Koprivnjak, J. Bakota

Pripremile: Julia Bakota, Marina Koprivnjak

prvi hrvatski ruralni parlament

Baranja, 16. - 18. travnja 2015.

Organizatori: Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR u suradnji s Udrugom za kreativni razvoj Slap iz Osijeka, Gradom Beli Manastir i LAG-om Baranja

Domaćin: Županija Osječko-baranjska

Pokrovitelji: Ministarstvo gospodarstva i Europski gospodarski i socijalni odbor

Prvi Hrvatski ruralni parlament označio je početak procesa jačanja i povezivanja lokalnih ruralnih zajednica u zajedničkom promišljanju i traženju odgovora na izazove razvoja ruralnih prostora Hrvatske. Organizatori su željeli ukazati na važnost ruralnog područja za cjelovit i održiv razvoj na čitavom teritoriju Hrvatske.

Kroz tri sadržajem bogata dana, 228 sudionika koje je povezala želja, briga i odgovornost za budućnost ruralnih prostora Hrvatske dalo je doprinos traženju odgovora na ključno pitanje skupa: **'Kako zadržati mlade u ruralnom prostoru?'** Predstavnici LAG-ova, udruga, gradova, općina, županija, privatnog sektora, akademske zajednice, stručnih institucija, ministarstava, turističkih zajednica, razvojnih agencija, Europskog parlamenta, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i zainteresirani pojedinci razmijenili su stavove i saznanja, raspravili iskustva, zamisli i moguće pristupe te odredili korake koje bi trebalo učiniti na putu do drugog Hrvatskog ruralnog parlamenta 2017.

HRP je započeo **ruralnim divanima** (kratki pozdravni govori, najave i očekivanja organizatora i gostiju). Dane Pejnović, profesor ruralne geografije na zagrebačkom PMF-u i Maja Štambuk, ruralna sociologinja oslikali su značajke ruralne Hrvatske - bogatstva i potencijale, ali i posljedice depopulacijskih procesa.

Slijedilo je predstavljanje pet finalista **natječaja za najbolju ideju** i dva finalista **natječaja za najbolji primjer dobre prakse zapošljavanja mladih u ruralnom području**. Prednost je dana radovima koji promiču inovativnost i kreativnost, pristupima koji se mogu opetovano primjenjivati, održivim projektima i zamislima koji omogućuju zapošljavanje većeg broja mladih ljudi i odgovaraju potrebama ruralnih zajednica.

Pobjednici su:

Projektna ideja 'UPS! (uravnoteženi poljoprivredni sustavi)' udruge PLANTAža - Udruga će na području Općine Erdut dizajnirati i napraviti permakulturni vrt kao edukativni centar za upoznavanje prednosti permakulture, permakulturnog dizajna, uzgoja i korištenja ljekovitog bilja i dr. Osnovat će i tvrtku za socijalno poduzetništvo koja će putem web-stranice omogućiti komunikaciju s kupcima, uključujući Internet-prodaju, pružanje obavijesti i nutricionističkih savjeta te edukativnu igru.

Projekt 'Primjena znanja u poljoprivredi kao pokretač ruralnog razvoja' udruge Srce Slavonije i Baranje - Cilj projekta je razviti i pružiti edukativno-savjetodavnu pomoć i potporu ruralnom stanovništvu vodeći računa o gospodarskim potrebama regije. Provest će se educiranje mladih timova (tri tima po tri člana) na području pravno-ekonomske i informatičko-komunikacijske tehnologije za potrebe poljoprivrede i gospodarstva koji će zatim prenositi znanje OPG-ima te srednjim i malim poduzetnicima; omogućit će se pružanje savjetodavnih usluga poljoprivrednicima u rješavanju pravno-ekonomskih pitanja; uspostaviti će se "pokretna služba" pomoći ruralnom stanovništvu. Ukupni trošak projekta iznosi 25.000,00 kuna.

Razmjena stajališta i ideja o odabranim pitanjima ruralnog razvoja ostvarena je u **ruralnom caféu** radom u manjim grupama predstavnika različitih društvenih skupina.

Slijedeći metodologiju world-caféa, sudionici su mijenjali stolove i teme rasprave kojih je ukupno bilo deset:

1. Koji su ključni razlozi odlaska mladih iz ruralnih područja?
2. Kako mlade učinkovito uključiti u sustav odlučivanja?

3. Koja je uloga LAG-ova u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru? -
4. Koja je uloga JLS u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru?
5. Koja je uloga države u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru?
6. Koja je uloga civilnoga društva u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru?
7. Koja je uloga poslovnog sektora u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru?
8. Kakav sustav podrške zapošljavanju mladih treba razviti u ruralnom prostoru?
9. Kako poboljšati kvalitetu života mladih u ruralnom prostoru? Croatian Rural Parliament Declaration (role and content) -

Dan je završio druženjem i upoznavanjem bogate raznolikosti hrvatskog ruralnog prostora u **Etno selu hotela Patria** gdje su članovi lokalnih akcijskih grupa i ostali zainteresirani sudionici izložili gastronomsku, turističku i enološku ponudu svog kraja, svoje ideje, projekte i aktivnosti.

Drugog dana je održana **panel-rasprava o razvoju ruralne Hrvatske** u programskom razdoblju 2014.-2020. Sudjelovali su:

- Želimir Kramarić, pomoćnik ministra turizma i Dragomir Đević, voditelj Službe za održivi razvoj ruralnih područja u Ministarstvu poljoprivrede
- Marijana Petir, Jozo Radoš i Davor Škrlec, zastupnici Republike Hrvatske u Europskom parlamentu
- Davor Majetić, Jan Olsson, Staffan Nilsson i Antonio Polica, izaslanici Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
- Goran Šoster, predstavnik skupine za organizaciju drugog Europskog ruralnog parlamenta.

U moderiranoj raspravi panelisti su ukratko izložili poglede i očekivanja vezana uz ruralni razvoj polazeći od svog djelokruga i uloge. Bilo je dosta kritičkih pogleda - nepostojanje integralnog pristupa i ključnih strateških odrednica, nerazvijenost javnog dijaloga i participativne demokracije, kašnjenje u donošenju Programa ruralnog razvoja, slabost zajednice na lokalnoj i regionalnoj razini. Panelisti nalaze nove razvojne mogućnosti u provedbi novih programa 2014.-2020., povezivanju različitih područja djelatnosti na lokalnoj razini (turistička usluga, poljoprivredna proizvodnja, zaštita prirodne i kulturne baštine, usmjereni razvoj obrta, srednjeg i malog poduzetništva, izgradnja lokalne prepoznatljivosti itd.), razvoju suvremenih komunikacijskih sustava u skladu s potrebama ruralnih krajeva, novih kreativnih djelatnosti, inovacija i eko-socijalnog poduzetništva.

Slijedilo je osam višesatnih **tematskih terenskih radionica** koje su održane na obližnjim ruralnim lokacijama. Naslonjene na rezultate rasprava vođenih prvog dana, radionice su bile izravnije usmjerene na područja na kojima se očekuju ključni doprinosi ruralnom razvoju. Na radionicama se raspravljalo pod vodstvom voditelja i moderatora, a domaćinstvo su najvećim dijelom pružile općine, lokalni proizvođači i poduzetnici.

TR 1. Eco-social Economy in Rural Areas (Belišće, Citadela)

TR 2. Izazovi i potencijali poljoprivredne proizvodnje (Bilje, Na orlovom putu)

TR 3. Održivi turizam kao pokretač razvoja (Karanac, Ivica & Marica)

TR 4. Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije (Kneževi Vinogradi, BOR Plastika)

TR 5. IT tehnologije, kreativne industrije i inovacije (Osijek software city, BIOS)

TR 6. Lokalna zajednica kao pokretač promjena (Popovac, OPG Novačić)

TR 7. Uloga akademske zajednice u razvoju ruralnih područja (Dalj, Kulturno-znanstveni centar Milutin Milanković)

TR 8. Uloge i perspektive ruralnih parlamenata (Batina)

Trećeg dana Ruralnog parlamenta izvjestitelji su **prezentirali rezultate terenskih radionica** što je popraćeno kraćom raspravom i komentarima sudionika. Slijedilo je predstavljanje uvodnog teksta **Deklaracije prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta**. Tekst Deklaracije je dopunjen sažetim zaključcima s tematskih skupina i radionica te predstavlja poruku koju dionici ruralnog razvoja okupljeni na prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu upućuju donositeljima odluka na europskoj, nacionalnoj i na regionalnim razinama. Nakon provedenih rasprava, konačni tekst Deklaracije usvojio je Upravni odbor HMRR- a na svojoj 28. sjednici održanoj 7. srpnja 2015. Posebno je oblikovana poruka ruralne Hrvatske drugom Europskom ruralnom parlamentu.

Značenje prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta

Prvi Hrvatski ruralni parlament pokazao je da u svim skupinama dionika ruralnog razvoja postoji visok stupanj zanimanja za sudjelovanje i želje za doprinosom razvoju ruralnog područja. To potvrđuje dobar odaziv sudionika iz svih dijelova Hrvatske, usprkos slabom odazivu predstavnika nacionalnih vlasti i znatnom trošku sudjelovanja zbog izostanka očekivane financijske podrške. Ovakav kompleksan događaj mogao se je ostvariti samo uz svesrdno zalaganje velikog broja članova Hrvatske mreže za ruralni razvoj koji su sudjelovali u pripremama te preuzeli i proveli određena organizacijska, stručna i financijska zaduženja i aktivnosti. Uz suorganizatore - udrugu Slap, LAG Baranja i Grad Beli Manastir te domaćina Županiju Osječko-baranjsku, organizaciju HRP-a poduprli su LAG-ovi Srijem, Vuka-Dunav i Karašica te općine, gospodarstva i druge organizacije s baranjskog i srijemskog područja. Treba istaknuti doprinos Ecovast-a čiji je predstavnik uredio prigodnu brošuru. Priprema je trajala godinu dana, od travnja 2014. kad je Skupština HMRR-a donijela odluku o organiziranju HRP-a. Prvi HRP je sigurno pridonio ugledu HMRR-a i pokazao sposobnost organizacije civilnog društva da na događaju nacionalne razine okupi dionike ruralnog razvoja iz različitih sektora, razina i dijelova ruralne Hrvatske.

HRP je označio poziv na dijalog o ruralnom razvoju. Niski odaziv predstavnika nacionalnih vlasti i slabo zanimanje medija ne trebaju čuditi, to je trajni izazov na kojem će HMRR nastaviti djelovati. Ohrabruje zanimanje hrvatskih Europarlamentaraca kao i podrška izaslanstva Europskog gospodarskog i socijalnog odbora u kojem su bili i hrvatski članovi Odbora.

Kao što je naznačeno na početku ovog prikaza, prvi HRP je označio početak procesa promišljanja, rasprave i dogovaranja zajedničkog puta prema održivoj budućnosti ruralne Hrvatske. Na HMRR-u leži odgovornost za

održavanje tog procesa, na stalno poticanje na traženje rješenja za ključna pitanja ruralnog razvoja, na informiranje i animiranje ruralnih zajednica te na uključivanje svih ostalih dionika ruralnog razvoja do drugog HRP-a i nakon njega. Iskušali smo i u praksi potvrdili uspješan model organiziranja ruralnog parlamenta. U 2017. ćemo to iskustvo prenijeti u neki drugi kutak ruralne Hrvatske.

Više informacija o prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu dostupno je na stranici <http://ruralniparlament.com>

deklaracija prvog hrvatskog ruralnog parlamenta

održanog u Belom Manastiru 16.-18. travnja 2015.

Ova deklaracija sadrži poruke i prijedloge koje udruge, stručne i znanstvene organizacije koje se bave ruralnim razvojem, LAG-ovi, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, jedinice lokalne samouprave, mikro-, mali i srednji poduzetnici, obrtnici i drugi dionici ruralnog razvoja u Hrvatskoj okupljeni na prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu upućuju donositeljima odluka na europskoj, nacionalnoj i na regionalnim razinama.

Imajući u vidu probleme s kojima su suočena ruralna područja Hrvatske:

- smanjenje broja stanovnika, a posebno odljev mladog stanovništva,
- neravnomjernu razvijenost i kontinuirano razvojno zaostajanje ruralnog područja,
- sve veću razliku u kvaliteti života između ruralnih i urbanih / urbaniziranih područja,
- neiskorišteno poljoprivredno zemljište i rascjepkan poljoprivredni posjed,
- neprepoznate, zanemarene, zapuštene i nepovezane razvojne resurse ruralnog prostora,

polazeći od ocjene da ruralni razvoj nije sveobuhvatno i dovoljno kvalitetno pozicioniran u okviru gospodarskog i društvenog razvoja Hrvatske – u politikama, strategijama, programima i propisima

te od potrebe da se rješavanju problema zadržavanja mladih u ruralnom prostoru pristupi sustavno i koordinirano, uz ohrabrivanje kreativnih pristupa zapošljavanju i uklanjanje prepreka na svim razinama,

zalažemo se za sljedeće ključne pomake:

- osiguranje međusektorske suradnje i partnerstva u procesima odlučivanja na svim razinama,
- uvažavanje razlika u potrebama, stanju i razvojnim potencijalima ruralnih prostora Hrvatske pri rješavanju pitanja ruralnog razvoja
- osiguranje stalne pomoći i podrške za razvoj sposobnosti dionika ruralnog razvoja za aktivno uključivanje u procese osmišljavanja i provedbe lokalnih razvojnih planova i strategija.

Rješenje zapošljavanja mlađeg stanovništva u ruralnom prostoru treba tražiti na područjima novih djelatnosti koje se snažno oslanjaju na lokalne potencijale uključujući lokalnu radnu snagu, lokalni kulturni identitet, tradiciju, resurse i potrebe zajednice. Široke mogućnosti pružaju područja ekosocijalne ekonomije, informacijskih tehnologija, društvenih inovacija, kreativnih i kulturnih industrija koja nude zaposlenost lokalnog karaktera, motiviraju primjenu svježih zamisli i pristupa te otvaraju prostor za afirmaciju mladih talenata. Treba razviti sustave podrške koji će osigurati kvalitetnu međusektorsku suradnju, trajnu interdisciplinarnu komunikaciju i praksu te zagovaranjem, edukacijom i uspostavom namjenskih fondova ohrabrivati inicijative i podupirati socijalne inovacije.

Programe obrazovanja na svim razinama treba unapređivati unošenjem inovativnosti, kreativnost i širine, zagovaranjem odgovornosti prema zajednici, mijenjanjem stava o različitim oblicima rada poput samozapošljavanja, volontiranja i aktivizma, motiviranjem na cjeloživotno učenje, dodatno obrazovanje i prekvalificiranje. U svim skupinama stanovništva treba poticati zanimanje za humane, socijalno-gospodarske, okolišne i povijesno-kulturne značajke ruralnog prostora Hrvatske.

U poljoprivredi i turizmu prednost treba dati kvaliteti pred kvantitetom, orijentirati se na lokalnu prepoznatljivost (brendiranje), eko-proizvodnju hrane, domaće sezonske jelovnike, kratke putove opskrbe te dobar odnos, razvijenu komunikaciju i uzajamno povjerenje proizvođača i potrošača. Turizam u ruralnom području treba postati cjelogodišnja djelatnost, a na seoskom gospodarstvu je dobrodošla dopunska djelatnost. Treba poticati razvoj kreativnog poduzetničkog marketinga uz korištenje društvenih mreža i suvremenih tehnologija, umrežavanje i razvoj osmišljenih zajedničkih destinacija kako bi se postigla gustoća i raznovrsnost usluge. Malim pružateljima turističkih usluga treba osigurati sustavnu podršku na području umrežavanja, klasterizacije i promocije.

Učinkovito korištenje energije i proizvodnja energije iz obnovljivih izvora moraju postati važan izvor prihoda ruralnih zajednica. Vezuju se uz poljoprivrednu proizvodnju i ruralni turizam, nude mogućnost zapošljavanja, doprinose diverzifikaciji zanimanja, borbi protiv klimatskih promjena i energetske sigurnosti.

Korištenje informacijskih tehnologija smanjuju razlike u kvaliteti života između ruralnog i urbanog prostora, uklanja prepreke mobilnosti mladih, omogućuje uspostavljanje novih poslovnih odnosa, smanjuje potrebu za posredničkom uslugom i otvara široke mogućnosti e-edukacije. Treba čim prije osigurati cjelovite uvjete za korištenje širokog raspona IT mogućnosti uključujući sustavnu obuku stanovnika ruralne Hrvatske.

Različiti oblici formalnog i neformalnog povezivanja uključujući **međusektorska partnerstva i inicijative na lokalnoj, sub-regionalnoj i regionalnoj razini** imat će sve važniju ulogu u uključivanju svih dijelova društva u kretanje prema održivom razvoju uz poticanje inovativnih gospodarskih djelatnosti, diverzifikaciju radnih mjesta i iniciranje novih oblika zapošljavanja u skladu s lokalnim potrebama i tehnološkim mogućnostima te vodeći računa o društveno marginaliziranim osobama.

Kroz **razvoj kojeg vodi zajednica (CLLD)**, novi obrazac lokalnog, ruralnog, gradskog i prigradskog razvoja određen u okviru kohezijske politike 2014. – 2020., lokalna zajednica dobiva na važnosti kao pokretač promjena. Nastavlja se i jača uloga lokalnih razvojnih grupa - LAG-ova uz mogućnost korištenja strukturnih i investicijskih fondova EU za lokalni razvoj. Otvaraju se nove mogućnosti kvalitetnog zajedništva grada i njegove ruralne okolice što uključuje i mogućnost novih poslova i zaposlenja uz korištenje više europskih fondova. Prema nacionalnom Programu ruralnog razvoja, razvoj ruralne Hrvatske izravno se oslanja samo na Poljoprivredni i Ribarski fond. Vlada RH bi trebala osigurati potpuniju provedbu pristupa CLLD u drugom dijelu ovog razvojnog razdoblja.

Na svim područjima razvoja koja su razmatrana na prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu istaknuta je **potreba za stjecanjem znanja i vještina potrebnih za razvoj ruralnog prostora**. Kako bi se osiguralo kontinuirano jačanje sposobnosti svih dionika ruralnog razvoja na svim razinama, ne samo na lokalnoj, u taj zahtjevn proces treba uključiti pružatelje usluge iz sva tri sektora te istodobno poticati njihovu stalnu izobrazbu i usavršavanje.

Stalan doprinos akademske zajednice neophodan je za rješavanje problema razvoja ruralnih područja. Kako bi taj doprinos rezultirao praktičnim pomacima i rješenjima, potrebno je kurikule visokoškolske nastave obogaćivati potrebnim znanjima, sposobnostima i vještinama mladih za život u ruralnim područjima, terenski rad, razvoj praktičnih sposobnosti i vezu s lokalnim strukturama; ciljeve istraživanja usmjeriti na ključne probleme ruralnih područja te stvarati “baze znanja” o ruralnim područjima i ruralnom razvoju otvorene širokom krugu korisnika.

Agro Ratar Agent

Od izlaska Glasnika u listopadu prošle godine pa do danas događalo se i dogodilo puno stvari u našoj okolini i šire. Svi koji se bavimo na bilo koji način ruralnim prostorima, možemo primijetiti da se ipak događaju pomaci na bolje. Očito je potrebno stanovito vrijeme i dodatna energija, kako bi se pokrenule nove ideje, a na opće zadovoljstvo ruralnih područja.

Održan je i Prvi Hrvatski ruralni parlament u Baranji, koji je samim svojim osnutkom već ogroman pomak, od do sada uobičajene prakse kada je u pitanju tretiranje naših ruralnih područja.

Ruralna područja su do sada tretirana i kroz percepciju kao neprivlačna, neatraktivna područja u kojem obitava većinom stara populacija. Trendovi se mijenjaju a tako i shvaćanje da je nešto zaista vrijedno i da zaslužuje puno više pažnje i koncentracije, kako bi se ispravila ta slika o selu i "seljaku".

Proizvodnja hrane kroz vjekove bila je strateška djelatnost. Poljoprivredno zemljište ne može se fizički uzeti i prenijeti na neki drugi prostor, ma koliko bio moćan osvajač i zato je stvarni gospodar onaj koji ga obrađuje i koji od njega živi. Zemlja koja može samo za svoje potrebe proizvesti potrebne količine hrane, u prilici je osigurati i egzistenciju za one koji rade u poljoprivredi, a indirektno kroz prerađivačku industriju, trgovinu i turizam još desetke tisuća radnih mjesta.

Da bismo ponovo dobili mlađu populaciju u ruralna područja dovoljno im je približiti stvarnost i realnost, kako funkcionira život u ruralnim područjima evropskih zemalja.

Izuzetno je važno educirati savjetodavnu službu u lokalnim zajednicama, jer prema našim iskustvima te službe su ostale nepripremljene u prostoru između županija i Agencije za poljoprivredna zemljišta.

Poticaja da bi se krenulo u poljoprivrednu proizvodnju na stari način više nema, ali ima mogućnosti preko EU fondova. Za izradu gospodarskog programa koji je potreban da bi se netko javio na natječaj za zakup zemljišta, a kasnije da bi aplicirao za bespovratna sredstva, potrebni su konzultanti, jer iskustvo pokazuje da današnja savjetodavna služba na terenu nije u stanju osigurati tu vrstu pomoći.

Problem je i što svi ti razvojni programi i mjere moraju biti pokrenuti iz baze. Ono što je bitno je da politika donosi zakone, i dogovara na nivou države poticajne mjere za pojedine društvene skupine, koje se financiraju iz EU fondova.

Tako smo se i mi kao udruga javili za donaciju i dobivanje sredstava za edukaciju lokalnog stanovništva i to s naglaskom za Eko-proizvodnju. Isto tako pomažemo kod izrade gospodarskog programa za sadašnje i buduće članove naše Udruge.

Cilj je udruživanje - horizontalno i okomito, jer jedino tako možemo biti od pomoći i učinkoviti u zajednici u kojoj djelujemo.

Moramo staviti u funkciju sva neobrađena zemljišta i na taj način dokazati da se u ruralnim područjima može živjeti na dostojan način.

Pripremio:

Vlado Jurčić, predsjednik Udruge

■ ■ ■

Agro Ratar Agent

Lujzinska cesta 32, Delnice

mail: agrorataragent1@gmail.com

Deša

Završna konferencija projekta URBAN PLANNING 4 CITIZENS

Udruga DEŠA – Dubrovnik je tijekom ove godine provodila projekt *Urban Planning 4 Citizens*, u partnerstvu s Institutom za GIS, Gradom Dubrovnikom, Odjelom za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša, Općinom Jakovlje i Zavodom CEKTRA iz Slovenije.

Na jednostavan i inovativan način približili smo pojam prostornog planiranja i uspostavili komunikaciju između javnosti, organizacija civilnog društva (OCD) i jedinica lokalne samouprave (JLS). Iako mehanizmi javnog sudjelovanja postoje, participacija javnosti je nedovoljna i nepravodobna, što proizlazi iz nedovoljno razvijene svijesti o važnosti

prostornog planiranja za kvalitetu života, nepoznavanju mehanizama zahtijevanja svojih prava te nepristupačnosti i nerazumijevanju prostornih planova.

Dokumentima prostornog uređenja određuje se najbolji raspored ljudi, dobara i djelatnosti na teritoriju radi njihove optimalne upotrebe. Izrađuju se na temelju najrazličitijih pokazatelja, indikatora i informacija vezanih za određenu razinu administrativne jedinice.

Geografski informacijski sustav (GIS) kao skup podataka, tehnologija i teorija koji sve informacije s prostornom komponentom stavljaju u jedinstveni kontekst, te stvaraju međusobno uzročno posljedične veze među objektima i pojavama u prostoru, najbolji je alat za upravljanje podacima u svrhu prostornog planiranja. Ne samo da olakšava donošenje odluka u procesima izrade prostornih planova, već se može koristiti i u svrhe osiguravanja pristupa javnosti, na vrlo jasan način.

Sudjelovanje javnosti je temeljno načelo održivog razvoja, te je nužno kako bi se pomirili zahtjevi gospodarskog razvoja sa zaštitom okoliša i socijalnim zahtjevima, a u svrhu donošenja prihvatljivih odluka za sve strane.

Kako su OCD-i prepoznati kao “posrednici” između javnosti i lokalne vlasti, projekt smo

fokusirali na informiranje i izobrazbu OCD-a o ulozi i važnosti prostornog planiranja te njihovim pravima i mogućnostima ostvarenja istih, kako bi ta znanja mogli prenositi svojim članovima i korisnicima.

Završna konferenciju projekta *Urban Planning 4 Citizens* organizirana je u petak, 11.12.2015. u Hotelu Panorama u Zagrebu, na kojoj su predstavljeni rezultati projekta. S ponosom smo predstavili *Urban planning portal - interaktivni i edukativni GIS portal* koji će omogućiti bolju komunikaciju lokalnih vlasti, organizacija civilnog društva i građana u oblasti prostornog planiranja.

Na konferenciji je sudjelovalo 40 tak građana, predstavnika institucija i organizacija civilnog društva koji su svojim aktivnim sudjelovanjem doprinijeli uspješnosti rasprave i donošenim zaključcima. Projektni partneri potpisali su i Sporazum o suradnji kojemu su se priključile i ostale organizacije civilnog društva sa područja cijele Hrvatske. Postoje mnogi potencijali za razvoj sličnih projekata u budućnosti, na čemu su se svi sudionici obvezali raditi.

Projekt financira Europska unija u okviru IPA I. komponente – Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, a sufinancira Ured za udruge Vlade RH, kroz poziv IPA 2011 Osnaživanje uloge organizacija civilnog društva u jačanju transparentnosti i dobrog upravljanja u državnoj upravi RH.

Slatki tjedan ususret Božiću

DEŠA – Dubrovnik je već četvrtu godinu po redu, obilježila je *Slatki tjedan ususret Božiću*, na radost svih stanovnika naše Županije. Tijekom cijelog tjedna, od 14. do 18. prosinca DEŠU su ispunjavali mirisi i okusi delicija cijelog područja Dubrovačko – neretvanske županije, ali i slastica koje se sprave u o Božiću u Njemačkoj, Americi te Francuskoj (Vive la France!). Građanke i građani mogli su i sudjelovati na svim radionicama te naučiti sami praviti ove božićne delicije, uz pomoć vrijednih žena udruge DEŠA, i vrijednih žena iz Kluba stranaca.

Udruga DEŠA, održala je radionice kontonjate, mantale, arancina, bruštulanih mjendula te radionicu džema od dubrovačke ljute naranče dok su Carol Ann Kelso, Christel Popović te Made Broutin pokazale kako se sprave američki, njemački te francuski božićni kolači. Ni ova godina nije prošla bez posjete učenika OŠ Marina Getaldića i velikog broja sugrađanki i sugrađana koji su se okušali u spravljanju raznovrsnih delicija te vrijedno zapisivali recepte.

Nezaobilazan dio slatkog tjedna bilo je naravno i natjecanje za najbolju kontonjatu, mantalu, arancine i bruštulane mjendule. Ocjenjivački sud, sastavljen od stručnjaka imali su slatki, ali težak zadatak izabrati najbolje od izvrsnih delicija koje su stigle na ocjenjivanje iz različitih krajeva naše Županije. U kategoriji kontonjate bilo je 9, u kategoriji mantale 8, u kategoriji bruštulanih mjendula 5 te u kategoriji arancina 10 različitih proizvoda.

Izvor:

Press materijali udruge DEŠA

DEŠA – Dubrovnik,
Regionalni centar za izgradnju zajednice i
razvoj civilnog društva
Frana Supila 8, 20000 Dubrovnik, Hrvatska
tel: +385 (0)20 420145
e-mail: desa@du.t-com.hr
web: www.desa-dubrovnik.hr

DOOR

STRONG SEE i PDI

Održana je radionica „Klima i energija – Što možemo poduzeti?“ za organizacije civilnog društva. Više o radionici možete saznati [ovdje](#).

SEE SEP

Na 1. Konferenciji o Strategiji niskouglijasnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. s pogledom do 2050. godine predstavljen je Energetski model za Jugoistočnu Europu koji pokriva sedam zemalja, a naknadno je i objavljena mogućnost komentiranja modela. Događanje „Sinergije prijedloga niskouglijasnog razvoja Hrvatske“, održano je 18. lipnja 2015. godine u Kući Europe, u Zagrebu gdje se s predstavnicima MZIOP-a raspravljalo o pronalaženju mogućnosti sinergije s Niskouglijasnom strategijom Hrvatske.

MESHARTILITY

Grad Našice i DOOR organizirali su [Dan zelene energije](#) u Našicama. Održana su predavanja u Gradskoj vijećnici, radionica za izradu solarnog kolektora za grijanje potrošne tople vode u srednjoj školi i predavanje za učenike osnovnih škola „Mala škola održive energije“.

Zaštita potrošača na liberaliziranom tržištu energije - prijenos desetogodišnjeg iskustva iz Češke

U sklopu projekta održana je radionica o energetske učinkovitosti u kućanstvima i zaštiti potrošača na tržištu energijom pod nazivom „Kako se zaštititi na liberaliziranom tržištu energije i poboljšati energetske učinkovitost svojeg doma?“. Na radionici su

prenesena iskustva i znanja o poboljšanju energetske učinkovitosti i mogućim malverzacijama na liberaliziranom tržištu energije. Napravljen je i letak pod nazivom [„Sami odaberite svog opskrbljivača!“](#) koji možete pročitati na poveznici.

Projekt REACH

Smanji potrošnju energije i promijeni navike

Projekt „Smanji potrošnju energije i promijeni navike“ (REACH) međunarodni je EU projekt koji se provodi u Sloveniji, Bugarskoj, Makedoniji i Hrvatskoj s ciljem poticanja energetske siromašnih kućanstava da promijene svoje navike i štede energiju te uspostavljanja energetske siromaštva kao problema koji zahtijeva posebno skrojenu politiku i mjere na lokalnoj, nacionalnoj i EU razini.

Hrvatski partner na projektu je Društvo za oblikovanje održivog razvoja koje je u sklopu projekta provelo prvo mapiranje energetske siromaštva u Hrvatskoj. Uz pomoć volontera posjećeno je 314 kućanstava u Sisačko-moslavačkoj županiji. Uskoro kreće drugi krug posjeta tijekom kojeg će se u svih 314 kućanstava implementirati jednostavne mjere uštede energije i tako poboljšati uvjeti stanovanja.

Također, uspostavljena je suradnja s Ministarstvom socijalne politike i mladih i Ministarstvom gospodarstva koja je dosad

rezultirala organizacijom okruglog stola na temu energetske siromaštva. Okrugli stol bio je prvi u nizu koraka koje će se poduzeti s ciljem kreiranja adekvatne socijalne i energetske politike za zaštitu energetski ugroženih kućanstava.

Finalni rezultati analize prikupljenih podataka očekuju se sredinom 2016. godine kada će se iskoristiti za kreiranje prijedloga nacionalnih politika za borbu protiv energetske siromaštva. Više informacija o projektu možete vidjeti na internetskoj stranici www.reach-energy.eu/hr.

Snimili smo kratak film o problemu energetske siromaštva. Ako želite saznati nešto o projektu i projektnim aktivnostima u samo dvije minute, kliknite ovdje: [REACH film](#).

Znanjem do toplog doma

17.6.2015. uspješno je dovršen trodnevni seminar pod nazivom „Energetskom učinkovitosti protiv energetske siromaštva“ koji su u okviru projekta „Znanjem do toplog doma“ zajednički organizirali Društvo za oblikovanje održivog razvoja, Udruga Novi svijet i Grad Petrinja. Više o seminaru [ovdje](#).

Projekt „Participativno upravljanje prirodnim resursima“

Početkom studenog 2015. započeo je novi projekt *Društva za oblikovanje održivog razvoja* (DOOR) i partnera *Grada Velike Gorice*, udruge ODRAZ, *Udruga gradova i Zelene mreže aktivističkih grupa* (ZMAG). Projekt naziva „Participativno upravljanje prirodnim resursima“ trajat će dvije godine tijekom kojih će se raditi na promicanju transparentnosti i uključenosti građana u upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima na području grada Velike Gorice. Cilj projekta je ojačati sposobnosti lokalnih organizacija civilnog društva za suradnju s jedinicama lokalne samouprave u provedbi javnih politika vezanih za upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima. Da bi se osiguralo ostvarivanje cilja, kroz provedbu projekta organizirat će se radionice i seminari

kako u Velikoj Gorici, tako i u drugim gradovima Hrvatske (Koprivnica, Osijek, Rijeka i Zadar) te studijsko putovanje na kojem će se uključeni upoznati s primjerima dobre prakse iz inozemstva. Partneri će potaknuti i šire uključivanje građana kroz program za volontere i studente putem kojih će se mladima omogućiti stjecanje iskustva i mogućnost doprinosa zajednici.

Važan segment projekta bit će edukacijska kampanja s ciljem osvještavanja građana Velike Gorice. Da bi se osigurala trajna i čvrsta suradnja Grada i udruga civilnog društva osnovat će se višesektorska radna skupina koja će pratiti upravljanje javnim dobrima i prirodnim resursima. Osnivanje radne skupine omogućit će da se javne rasprave na teme od interesa građana sustavno provode i nakon završetka projekta. Aktivnosti i rezultate projekta partneri će podijeliti sa zainteresiranim s područja Osijeka, Koprivnice i Zadra te tako potaknuti slične aktivnosti i u drugim županijama u Hrvatskoj.

Projekt „Participativno upravljanje prirodnim resursima“ sufinanciran je kroz EU sredstva putem programa IPA 2012 Jačanje lokalnih partnerstava za otvorenu vlast i borbu protiv korupcije u odgovornom upravljanju prirodnim resursima i sufinanciran od strane Ureda za udruge Vlade RH. Ukupna vrijednost projekta je 208.195,89 EUR, a provodit će se 24 mjeseca počevši od 2. studenog 2015.

Energetski model za Jugoistočnu Europu

Grupa organizacija civilnog društva iz Jugoistočne Europe, u sklopu programa SEE SEP u kojem sudjeluje i DOOR, u prosincu je predstavila [Energetski model za Jugoistočnu Europu za 2050. godinu](#) u formi internetske video igre. Igra svakome od nas dozvoljava da izaberemo vlastitu energetske budućnost. Novi energetski model pokazuje da je ekonomičan energetski sustav zasnovan na obnovljivim izvorima moguć i u Jugoistočnoj Europi - zemlje JIE mogu imati čišći, pravedniji i učinkovitiji energetski sustav. U sklopu projekata PDI i STRONG SEE *krajem listopada objavljena je publikacija* [Kako se](#)

učinkovito uključiti? Vodič za uključivanje u proces stvaranja javnih politika energetske učinkovitosti koji donosi sažet pregled ideja, preporuka i iskustava organizacija civilnog društva iz Jugoistočne Europe koje se bave javnim politikama energetske učinkovitosti.

■■■

DOOR - Društvo za oblikovanje održivog razvoja

Trg kralja Petra Krešimira IV. 2/II, Zagreb

www.door.hr

info@door.hr

Hrvatska sekcija ECOVAST-a

Završna konferencija projekta "Baština - pokretač razvoja"

U petak, 6. veljače 2015. u Dubrovniku je održana završna konferencija projekta **Baština - pokretač razvoja** čime su završene aktivnosti na ovom projektu koji je trajao 23 mjeseca i financiran je kroz IPA program prekogranične suradnje Hrvatska - Crna Gora.

Osnovni cilj projekta bio je doprinos uspostavljanju suradnje između institucija dviju država, zaduženih za zaštitu i upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom, te kulturnim krajolikom, a kroz zajedničke aktivnosti na polju edukacije, primjene novih metodologija, razmjene iskustava i podizanja razine svijesti javnosti o vrijednosti i potencijalima baštine prekograničnog područja Boke Kotorske i Dubrovačko-neretvanske županije.

U sklopu projekta održano je nekoliko radionica, stručnih sastanaka i konferencija, a izrađene su i vrijedne studije zaštite prirodnih, kulturnih i krajobraznih vrijednosti pilot područja.

Vodeći partneri projekta bili su Opština Tivat (CG) te Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije (HR). Hrvatska sekcija ECOVAST-a sudjelovala je u projektu kao suradnička organizacija.

Više o projektu i njegovim rezultatima na stranici www.bastina.eu.

Prijevod Europske povelje o prostornom planiranju

Atenska povelja iz 1933. godine imala je veliki utjecaj na razvoj urbanizma i prostornog planiranja u dvadesetom stoljeću. Europsko vijeće prostornih planera ECTP-CEU (The European Council of Spatial Planners - le Conseil Européen des Urbanistes) usvojio je 1998. godine novu Atensku povelju kojom se pokušalo obuhvatiti probleme prostornog razvoja na pragu novog tisućljeća. Revizije ove nove Povelje objavljene su 2003. i 2010. godine. Na skupštini ECTP-CEU održanoj u Barceloni 2013. godine usvojen je ažurirani tekst povelje koja je objavljena pod nazivom Europska povelja o prostornom planiranju i koristi se kao ishodište u europskom prostornom planiranju. Poznata i kao **Barcelonska povelja** ovaj tekst polazi od općih načela prostornog i urbanističkog planiranja te iste sagledava u svjetlu novih izazova koji su prisutni na početku 21. stoljeća. Poseban je dio posvećen ulozi planera u procesima donošenja odluka ali i poticanja aktivnog uključivanja građana u procese odlučivanja. Nova povelja o prostornom planiranju ne bavi se isključivo izgrađenim urbanim prostorima već se naglasak stavlja na upravljanje i planiranje prostorom u cjelini, što obuhvaća i male ruralne i izolirane zajednice kao i cjelinu antropogenog i prirodnog krajolika.

Tekst Europske povelje o prostornom planiranju preveden je na lokalni jezik u sklopu projekta **Baština – pokretač razvoja** s ciljem da ona bude dostupna ne samo stručnjacima već i široj javnosti i tako doprinese odgovornom i održivom lokalnom razvoju.

Prijevod Povelje izdan je dvojezično – na engleskom i crnogorskom jeziku. I u prijevodu su korištene ilustracije Yvesa Fauvela koje krasi izvorno izdanje.

Pdf download (Europska povelja o prostornom planiranju):

<http://ecovast.hr/dokumenti/download/Povelja-MNE-web.pdf>

Skup i Godišnja skupština ECOVAST International, Františkovy Lázně, Češka republika

U češkom topličkom gradu Františkovy Lázně od 28. do 30. ožujka održavao se skup o malim gradovima te Godišnja skupština ECOVAST International na kojoj su sudjelovali i predstavnici Hrvatske sekcije. Skup o malim gradovima održan je kao završni skup europskog projekta **ASSET (Action to Strengthen Small European Towns)**, koji je započeo 2005. godine. Tom prigodom predstavljena je publikacija **The Importance of Small Towns** koju su nacionalne sekcije ECOVAST-a dijelile u svojim matičnim državama. Jedan dan skupa bio je posvećen

ECOVAST-ovoj radnoj grupi za krajolik. Nakon Skupštine sudionici su obišli male gradove u Češkoj i Njemačkoj (Františkovy Lázně, Cheb, Loket, Aš, Bad Elster, Bad Elster, Arzberg, Selb).

ECOVAST na Drugom Europskom ruralnom parlamentu

Predstavnici ECOVAST-a sudjelovali su u radu Drugog Europskog ruralnog parlamenta što je održan u Austriji. U završnoj deklaraciji ERP i Akcijskom programu spominju se i konkretne mjere za zaštitu malih gradova, a pri formuliranju zaključaka korišteni su rezultati ECOVAST-ovog projekta ASSET.

Predstavljena knjiga dr.sc. Biserke Bilušić Dumbović

Okrugli stol Očuvanje i održivi razvoj krajolika održan je 3. studenoga 2015. godine u Muzeju Mimara. Istom prigodom predstavljena je knjiga **Krajolik kao kulturno nasljeđe - metode prepoznavanja, vrjednovanja i zaštite kulturnih krajolika Hrvatske** dr. Biserke Dumbović Bilušić, potpredsjednice Hrvatske sekcije ECOVAST-a. Skup je otvorio ministar kulture Berislav Šipuš, a knjigu su predstavili i akademik Mladen Obad Šćitaroci, dr. Vladimir Kušan te autorica.

Knjigu Biserke Dumbović Bilušić akademik Mladen Obad Šćitaroci predstavio je kao iznimno značajan znanstveni rad koji dugogodišnja praktična istraživanja autorice objedinjuje s teoretskim istraživanjem, te je autorica u sedam opsežnih poglavlja dala prijedlog metodskog okvira i modela

dokumentiranja te vrednovanja kulturnog krajolika.

Autorica dr. Biserka Dumbović Bilušić posebno je zahvalila svima koji su pomogli da knjiga bude objavljena napomenuvši kako se tema krajolika tiče svih nas te se njome trebamo baviti i to ne samo zbog toga što je Hrvatska, potpisavši Europsku konvenciju o krajoliku 2000. godine preuzela obavezu brige o krajoliku, već i stoga što je krajolik prostor koji čini nacionalni identitet, budući da je svaka vrsta graditeljske baštine neraskidivo povezana s krajolikom u kojoj je nastala.

Godišnja skupština Hrvatske sekcije ECOVAST-a

Godišnja skupština Hrvatske sekcije ECOVAST-a održana je 18. rujna 2015. u Zagrebu. Glavna tema Skupštine bila je izmjena Statuta udruge zbog potrebe usklađivanja sa Zakonom o udrugama.

Hrvatska sekcija ECOVAST-a
Froudeova 78, 10000 Zagreb
info@ecovast.hr
www.ecovast.hr

LAG Adrion

Dvodnevna edukacija o programu Erasmus +

U uredu LAG – a „Adrion“ je organizirana edukacija za program ERASMUS+. Prezentirane su razne mogućnosti provođenja projekata za škole, sportske udruge i druge, a u suradnji sa partnerima iz različitih zemalja kako za sportskim manifestacijama, razmjeni dobrih praksi, edukaciji ugostitelja. LAG "Adrion" već pola godine pomaže svojim članovima, uključuje ih u registar za pristup bazama partnera te svakodnevno priprema nove prijave, a jedan od projekata naših članova proglašen je najboljim u Hrvatskoj. U oba dana sudjelovalo je na edukaciji Erasmus+ deset sudionika i cilj edukacije bio je zainteresiranim predstavnicima obrazovnih ustanova, udruga civilnog društva i javnih institucija predstaviti mogućnosti koje program nudi.

[Više informacija na linku](#)

Akademija o provedbi projekata strukturnih fondova

Organizirali smo EU akademiju u prostorijama LAG – a „Adrion“. Ovom petodnevnom edukacijom polaznici su se osposobili za samostalnu i cjelovitu provedbu projekata koji se financiraju iz EU fondova. Programom se simulacijski detaljno prolazi kroz proces provedbe projekata i svih njegovih ugovornih obaveza pa tako i kroz proračun, izvještaje, javnu nabavu, potencijalne probleme i izmjene.

[Više informacija na linku](#)

Općina Tučepi dobila sredstva uz pomoć LAG-a „Adrion“

Dana 01. lipnja 2015. g. donesena je Odluka o odabiru projekta i dodjeli bespovratnih sredstava temeljem Programa Fonda za razvoj turizma u 2014.g. Uz pomoć LAG – a „Adrion“ odabran je projekt „Uređivanje dijela obalnog pojasa plaže Donji Ratac – Tučepi s prilagodbom za osobe s invaliditetom“ koji će se sufinancirati sa 800.000,00 kn. Prijavu projekta pripremili su Ante Čobrnić, načelnik Općine Tučepi i Dragica Roščić, tajnica – voditeljica LAG – a „Adrion“.

[Više informacija na linku](#)

LAG „Adrion“ osnovao Poduzetnički centar u Zagvozdu

LAG „Adrion“ osnovao je Poduzetnički centar u Zagvozdu, koji je započeo sa svojim prvim aktivnostima umrežavanjem proizvođača i ugostitelja te educiranjem glavnih kuhara raznih hotelskih kuća i restorana za korištenje domaćih namirnica.

Na otvaranju Poduzetničkog centra u listopadu 2015. g. svoj asortiman predstavili su proizvođači po izložbenom principu uz mogućnost degustacije proizvoda hrane pripremljen u sajamskom formatu. Na predstavljanju projekta nazočio je veliki broj uzvanika iz svih sektora - naročito ugostitelji, ali i predstavnika brojnih JLS koji pripadaju područje djelovanja LAG-a „Adrion“, Županije Splitsko – dalmatinske te medija. O važnosti

korištenja lokalnih namirnica u ugostiteljstvu na samom otvaranju Poduzetničkog centra govorio je i Majstor kuhar i kulinarški akademik Branko Ognjenović. Sami događaj otvorila je voditeljica LAG-a „Adrion“ Dragica Roščić.

Poduzetnički centar LAG-a „Adrion“ smješten je u zgradi Općine Zagvozdo uz Poduzetničku zonu Zagvozdo, nekoliko kilometara od Tunela sv. Ilija koji spaja Primorje i Dalmatinsku zagoru.

Tijekom godine pripremit će se kvalitetna baza podataka proizvođača hrane na području LAG-a „Adrion“ (Biokovo, Imotska i Omiška krajina) ali i cijele županije i Hrvatske koje će biti na raspolaganju ugostiteljima.

Linkovi:

1. <http://www.makarska-post.com/index.php/lag-adrion-osnivanje-poduzetnickog-centra-za-turizam-po-mjeri/>

2. <http://www.podbablje-portal.com/index.php/hr/imotska-krajina/1365-lag-adrion-pokrenuo-qpoduzetniki-centar-q-u-zagvozdu.html>

3. <http://radioimotski.hr/naslovnica/lag-adrion-u-zagvozdu-osnivanje-centra-za-turizam-po-mjeri/>

Pripremila:

Dragica Roščić, voditeljica ureda LAG Adrion

LAG Adrion

Ulica kralja Petra Krešimira IV br. 7a,
21300 Makarska

Tel/Fax: 021 411 960

<http://www.lag-adrion.hr>

LAG Gorski kotar

2015. godinu LAG Gorski kotar započeo je sa **sastankom koordinacije LAG-ova PGŽ**, a gdje je LAG Gorski kotar koordinator za 2015.g. Na području Primorsko-goranske županije postoje 4 LAG-a; LAG Vinodol, LAG Terra Liburna; LAG Kvarnerski otoci i LAG Gorski kotar. Naime, Primorsko goranska županija kroz Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj potpomaže rad LAG-ova kroz Centar za brdsko planinsku poljoprivredu PGŽ.

Krajem siječnja održana je i **prva sjednica Upravnog odbora LAG-a Gorski kotar** u 2015. godini.

Tijekom veljače smo organizirali radionicu u suradnji s HBOR-om, podružnica Rijeka, pod nazivom **7 koraka do kredita**. U ožujku smo na Sajmu poslova 2015. godine predstavili svoje djelovanje i Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020., te je dogovorena suradnja s Udrugom Plodovi gorja Gorskoga kotara. U travnju smo organizirali **radionicu o mjeri 6, podmjeri 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava** PRR-a RH 2014. – 2020. u Ravnoj Gori u sklopu festivala „Iz bakine škrinjice“ u suradnji s LRA PINS-om, te Savjetodavnom službom. Iste radionice održane su i u Gomirju 27. svibnja, te u Gerovu 10. lipnja, a s istom tematikom planira se održati u Fužinama 2. srpnja.

U sklopu akcije Vlade RH, **Dani otvorenih vrata udruga**, 29. i 30. svibnja, organizirali smo Dane otvorenih vrata LAG-a Gorski kotar, gdje su organizirana stručna predavanja o volontiranju, Programu ruralnog razvoja 2014. – 2020. te usklađivanju sa novim Zakonom o udrugama.

Tijekom lipnja, održali smo **Edukaciju za pripremu poslovnog plana za prijavu na podmjeru 6.3. PRR-a RH 2014. – 2020.**, te **radionicu Podmjera 19.1. i Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.** za članove, zaposlenike i volontere LAG-a Gorski kotar, a 17. lipnja je održana je i **Skupština LAG-a Gorski kotar**. Na Skupštini je usvojen novi Statut te su izabrani novi članovi Upravnog odbora.

Što se tiče sudjelovanja na radionicama u organizaciji drugih dionika, LAG Gorski kotar je u siječnju sudjelovao na Regionalnoj informativnoj kampanji BIZimpact-a u organizaciji Ministarstva poduzetništva i obrta, te na predavanju povodom objave Natječaja za Mjeru 4 „Ulaganja u fizičku imovinu“ Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020.

Početkom veljače u Žuničima je održan sastanak sa slovenskim partnerima, pod nazivom **Planiranje projekata suradnje** u okviru Mjere 19, podmjere 19.3. Programa ruralnog razvoja sa slovenskim partnerima, a sredinom veljače smo dobili odluku o prihvaćanju godišnjeg izvješća o provedenim aktivnostima.

Voditeljica ureda LAG-a Gorski kotar, Svjetlana Kasunić, sudjelovala je na **tribini Održivi razvoj kulturnog turizma u Gorskom kotaru – Povijesni putovi i ceste Gorskog kotara-kulturne rute**, predstavljajući podmjeru 7.4. PRR-a RH, u organizaciji Udruge Lujzijana iz Delnica sa partnerima. Pored toga, tijekom veljače je Primorsko-goranska županija odobrila financijsku potporu za sufinanciranje projekta

Povijesni kartografski prikaz naselja Gomirja s okolicom. Krajem veljače sudjelovali smo na 1. Međunarodnom sajmu LAG-ova u Virovitici, te na studijskom putovanju u Istru, u sklopu manifestacije „S klobasicom u EU 2015.“ i „Dani meda 2015.“.

LAG Gorski kotar se aktivno uključio u radionice u sklopu **projekta Čujemo s(v)e vidimo**, prilikom čega su dvije predstavnice završile edukacije za pisanje i provedbu EU projekata, te za menadžment volontera.

Tijekom ožujka, LAG je sudjelovao na radionici Predstavljanje LAG-a Lika i Mjera iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020., te smo bili prisutni i na predstavljanju Mjere 7 PRR-a RH 2014. – 2020., nakon čega je slijedilo sudjelovanje na radionici Ususret Prvom hrvatskom ruralnom parlamentu, te na predstavljanju Poduzetničkog impulsa 2015. godine.

Zaposlenici LAG-a Gorski kotar, uz druge članove s područja Gorskoga kotara, uključili su se u **ciklus edukativnih radionica Socijalno poduzetništvo** u organizaciji Primorsko-goranske županije, Upravnog odjela za socijalnu politiku i mlade, pročelnice Dragice Marač, gdje je predavač Teo Petričević iz udruge CEDRA, Čakovec. U sklopu priprema za radionicu, provedena je anketa o obrazovnim potrebama stanovnika područja LAG-a Gorski kotar, a s ciljem izrade poslovnog plana za pokretanje obrazovne zadruge.

Krajem ožujka, predstavnica LAG-a je sudjelovala na radionici **Project Lab. How to design your project in Erasmus+: Youth in Action**, a Anita Pintar (OPG Pintar), članica Upravnog odbora LAG-a, ugostila je slovenskog ministra Žmavca.

U travnju smo sudjelovali na **Prvom hrvatskom ruralnom parlamentu u Baranji**, a od 21. do 23. travnja sudjelovali smo na 1. radionici LEADER mreže Hrvatske Priprema za provođenje podmjere 19.1. Programa ruralnog razvoja RH 2014. - 2020.

Tijekom svibnja smo prisustvovali na radionici o izradi poslovnog plana za prijavu na natječaj za podmjeru 6.3. PRR-a RH 2014. –

2020., u organizaciji Ministarstva poljoprivrede i APPRRR-a.

Na prijedlog LAG-a Gorski kotar, članica LAG-a, Anita Pintar (OPG Pintar) nominirana je za izbor najboljeg OPG-a za 2015. godinu u sklopu projekta „Zlata vrijedan“.

Voditeljica ureda LAG-a Gorski kotar sudjelovala je i na sastanku koordinacije gradonačelnika i načelnika Gorskoga kotara, a svakodnevna komunikacija s potencijalnim korisnicima mjera PRR-a RH 2014. – 2020. pokazuje važnost LAG-a Gorski kotar za razvoj područja koje pokriva.

LAG Gorski kotar aktivno je uključen i u **program Centra za informiranje i prevenciju grada Delnice (CiP)**, gdje su inicijatori osnivanja ovog tijela bili Grad Delnice i Policijska postaja Delnice, a temeljni cilj rada Centra je prevencija bilo kojeg oblika kriminaliteta, odnosno uklanjanje uzroka i uvjeta koji pogoduju počinjenju kažnjivih radnji.

U uredu LAG-a zaposlena je voditeljica i stručna suradnica, a od sredine travnja i dvije mlade osobe kroz Javni radovi za mlade – mladi za EU.

U veljači je istekla prva godina Ugovora s APPRRR-om, gdje je LAG GK u prvoj godini provedbe mjere 202, IPARD programa uspio povući 92 % sredstava.

Samo tijekom prvih šest mjeseci 2015. godine imali smo vrlo mnogo aktivnosti, te se nadamo da ćemo tako nastaviti i dalje kako bi usvojili što više znanja, organizirali što više radionica, te na taj način pomogli stanovnicima područja LAG-a Gorski kotar da iskoriste sredstva iz EU fondova za razvoj svojih gospodarstava i cjelokupni razvoj Gorskoga kotara, kako bi postao područje za cijeli život!

■ ■ ■

LAG GORSKI KOTAR; Šetalište Golubinjak 6,
51316 Lokve; tel./fax. 051 831 205
Web: www.lag-gorskikotar.hr;
E. lag.gorskikotar@gmail.com
GSM 099 33 46 791; 099 33 46 792

LAG Istočna Istra prvo predstavljanje u Glasniku

Lokalna akcijska grupa „Istočna Istra“ čini sponu predstavnika javnog, civilnog i gospodarskog sektora s namjerom promicanja i unapređenja održivog ruralnog područja LAG-a putem lokalnih inicijativa i partnerstava u skladu s LEADER pristupom (održivi ruralni razvoj, pristup temeljen na osobitostima područja, „bottom up“ pristup – odozdo prema gore, uspostavljanje lokalnih partnerstva, inovativnost, umrežavanje i suradnja), te prioritetima i mjerama definiranim u strateško planskom razvojnom dokumentu LAG-a (lokalne strategije).

Lokalna akcijska grupa „Istočna Istra“ predstavlja **ruralno područje Labinštine**, odnosno područje 5 jedinica lokalne samouprave: Grada Labina, Općine Kršan, Pićan, Raša i Sv. Nedjelja, odnosno ukupno 94 naselja na 390,92 km².

LAG
ISTOČNA
ISTRA

Svrha osnivanja LAG-a je promicanje ruralnog razvoja u cilju poboljšanja ruralnih životnih i radnih uvjeta, diversifikacija gospodarskih aktivnosti, osiguravanje protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice, razvijanje sinergije i umrežavanja između svih subjekata kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja. Cilj je stvoriti uvjete za pristupanje strukturnim fondovima Europske unije te osigurati razvitak ruralnog područja putem otvaranja novih radnih mjesta.

Osnivanje LAG-a „Istočna Istra“ rezultat je skoro godišnjeg aktivnog sudjelovanja predstavnika članova Lokalne akcije grupe na seminarima, radionicama i savjetovanjima organiziranih u suradnji s Agencijom za ruralni razvoj Istre. Ideja o osnivanju Lokalne akcijske grupe „Istočna Istra“ službeno je započela 2012. godine potpisivanjem Sporazuma o postupku i mjerama za osnivanje Lokalne akcijske grupe (LAG) ruralnog područja Labinštine. Dana 19. prosinca 2012. godine na osnivačkoj Skupštini, Gradonačelnik Labina Tulio Demetlika izabran je za predsjednika, a djelatnica Općine Kršan Rosana Celić za dopredsjednicu LAG-a. Na Skupštini Lokalne akcijske grupe „Istočne Istre“, održane 26. ožujka 2013. godine, jednoglasno je usvojen najvažniji strateški dokument - Lokalna razvojna strategija LAG-a do 2014. godine.

Na **1. natječaju za Mjeru 202**, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju odobrila je 30 LAG-ova s područja Republike Hrvatske, među kojima je LAG

„Istočna Istra“ ocijenjen sa 84 boda od mogućih 100 što ga svrstava na visoko 6. mjesto ocijenjenih LAG-ova. U rujnu 2015. godine LAG-u „Istočna Istra“ odobrena su sredstva u okviru mjere 19. Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske, podmjere 19.1. „Pripremna pomoć“ koja se dijeli na sljedeće grupe troškova:

- Izrada lokalne razvojne strategije LAG Istočna Istra za razdoblje 2014 – 2020 i
- Tekući troškovi (plaće, najam ureda, režijski izdaci, pristojbe, članarine, uredski materijal i oprema, intelektualne usluge i sl.).

Trenutno LAG „Istočna Istra“ **broji 92 člana**, i to 5 članova iz javnog sektora (jedinice lokalne samouprave), 44 iz civilnog sektora (građani, udruge i zadruga) i 43 člana iz gospodarskog sektora (obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti i trgovačka društva).

Za poljoprivredna gospodarstva, poduzetnike i obrtnike, za početnike kao i za one iskusne koji žele novi pogled na stare izazove te sve koji žele unaprijediti svoje znanje i vještine, LAG „Istočna Istra“ posljednjih godina organizira i financira mnogobrojne zanimljive edukacije. Inovativnost, poslovni planovi, EU projekti, prodaja, komunikacija, internet marketing i oglašavanje i brojne druge. Pojedine edukacije organiziraju se u suradnji sa JLS-ovima osnivačima koristeći zajednički financijske i ljudske resurse. Edukacije koje LAG „Istočna Istra“ provodi za svoje članove i širu lokalnu zajednicu usmjerene su na bolju prilagodbu novonastalim tržišnim okolnostima a sve u cilju ostvarivanja željenih poslovnih rezultata.

LAG „Istočna Istra“ redovno pruža tehničku i savjetodavnu pomoć svojim članovima, sudjeluje u međunarodnim projektima suradnje, organizira sajmove i druga događanja koja afirmiraju lokalnu sredinu, te je u konačnici spona članovima lokalne zajednice prema resornom ministarstvu, a u svrhu povlačenja sredstava iz fondova Europske unije.

U proteklim godinama, od osnivanja do danas, održan je niz edukacija o **predstavljajući Mjera Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.** Cilj edukacija je predstaviti mogućnosti financiranja iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, prikazati koji su uvjeti za sudjelovanje te koliki iznosi su na raspolaganju. Tijekom edukacije obrađuju se ključni koraci u pripremi dokumentacije, a polaznici usvoje konkretna znanja o tome mogu li i koje investicije financirati iz navedenih instrumenata. Za članove LAG-a „Istočna Istra“ održana je i dvodnevna **Akademiju za strukturne fondove.** Cilj akademije bio je pomoći polaznicima da svladaju dizajn, pripremu i provedbu projekata financiranih iz EU fondova s naglaskom na strukturne fondove kroz praktičan rad, uz pomno pripremljene materijale i vježbe. Polaznici su raditi na praktičnim primjerima na način da su razvili vlastiti projekt. Akademija se odvijala u tri faze: I – Priprema polaznika za polaženje akademije, II – Provedba akademije na temelju praktičnih vježbi i III – Analiza projektnih prijedloga polaznika.

U suradnji s Turističkim zajednicama Labina, Raše, Kršana i Sv. Nedelje pokrenut je **ciklus radionica na temu Razvoja cikloturizma na**

području LAG-a Istočna Istra. Destinacijski razvoj cikloturizma odvijati će se po modulima, a konačan cilj je razvoj turističkog proizvoda – cikloturizma istočne Istre.

Pčelarstvo na području Labinštine datira više od 1000 godina. U 2015. godini, na inicijativu pčelara sa područja LAG-a „Istočna Istra“ izradili smo **Studiju razvoja pčelarstva na području Istočne Istre.** Glavni cilj izrade Studije je omogućiti valorizaciju meda na području LAG-a „Istočna Istra“ kroz različite aktivnosti, prvenstveno kroz poboljšanje proizvodnog procesa, marketinškog sistema i komercijalizacije procesa.

U partnerstvu s udrugom za mlade Alfa Albona iz Labina provodimo **projekt „Mladi u društvenom poduzetništvu“** u cilju razvoja novih sadržaja i jačanje međusektorske suradnje kako bi se mladima pružila prilika da aktivnim sudjelovanjem pridonose ekonomskom i socijalnom osnaživanju svojih lokalnih zajednica. Da bi se razvijala svijest kod mladih osoba o pokretanju poduzetničkih aktivnosti i mogućnostima samozapošljavanja nužno je educirati ciljanu skupinu. Za mlade nezaposlene osobe, u suradnji sa Pučkim otvorenim učilištem Labin, provodimo i projekt prekvalifikacije i razvoja novih standarda zanimanja i kvalifikacije kako bi se dugotrajno nezaposlenim osobama pružila mogućnost doškologovanja ili prekvalifikacije i na taj način povećale šanse za zaposlenje.

Od manifestacija koje LAG „Istočna Istra“ provodi za istaknuti je **Bio Market – sajam ekoloških proizvoda** koji se već tradicionalno održava u ljetnim mjesecima na rivi u Rapcu. Eko sajama okuplja do 50-tak ekoloških proizvođača iz raznih krajeva Hrvatske, ali i šire. Organiziranjem sajamskog izlaganja i prodaje nastoji se osigurati ono što većini malih proizvođača nedostaje, a to je

prilika i prostor za distribuciju njihovih proizvoda koje zbog konkurencije, skromne proizvodnje i brojnih drugih razloga ne mogu ponuditi u velikim trgovačkim lancima.

Uz Bio Market, LAG „Istočna Istra“ suorganizira **tradicionalne manifestacije u jedinicama lokalne samouprave** na LAG području kao što su smotre vina Istočne Istre, Legendfest, Krafifest, Festival samoniklog bilja, Istrian lifestyle i sl.). Prilikom održavanja lokalnih manifestacija LAG „Istočna Istra“ predstavlja se putem izlaganja svojih članova i info punktom LAG-a ma kojemu dijeli promidžbene materijale u svrhu prezentacije zajedničke poljoprivredne politike Europske unije, dobivanja informacije o LAG-u „Istočna Istra“, o LEADER pristupu i njegovom značaju za ruralni razvoj nekog područja.

Pripremila:

Mirela Faraguna, voditeljica LAG-a „Istočna Istra“

LAG Istočna Istra

Rudarska 1, Labin

www.lag-istocnaistra.hr

info@lag-istocnaistra.hr

LAG Izvor

Radionice u organizaciji LAG-a „Izvor“

Od početka godine Lokalna akcijska grupa „Izvor“ organizirala je 12 radionica na području JLS-ova s područja LAG-a „Izvor“ na teme novog zakona o udrugama, financiranja neprofitnih organizacija, Programa ruralnog razvoja RH 2014-2020 te o Mjeri 6 Programa ruralnog razvoja RH 2014-2020 (Energetska obnova kuća FZOEU).

Razvoj turističke ponude područja lokalne akcijske grupe „Izvor“

Dana 12.06.2015. u ambijentu Vinskog podruma Obitelji Makar u Ludbregškim Vinogradima održala se radionica Razvoj turističke ponude područja Lag-a „Izvor“.

Na inicijativu Lag-a „Izvor“, Vinske ceste Ludbreg i Grada Ludbrega radionica je imala cilj pomoći svim zainteresiranim turističkim subjektima područja LAG „Izvor“ u daljnjem razvoju i unapređenju svojeg proizvoda, te potaknuti bolju suradnju između javnog, privatnog i civilnog sektora. Na radionicu su pozvani vrhunski predavači iz susjedne turistički razvijenije Međimurske županije- Ivan Goričanec – direktor marketinške agencije Reci Da! iz Čakovca te Tatjana Martinjaš, vlasnica destinacijske

menadžment agencije Etno Art Travel iz Čakovca. Kao primjer prakse na radionici je sudjelovao Ivica Crnko voditelj poznatih destinacija seoskog turizma Crnko.

U raspravi nakon radionice prisutni subjekti obećali su da će dalje svi zajedno raditi na razvoju turističke ponude. Zamjenica gradonačelnika Grada Ludbrega gđa. Vera Jadnić još je jednom obećala pomoć Grada svakome tko je zainteresiran za rad i razvoj turizma.

Za kraj voditelj Lag-a „Izvor“ Matija Zamljačanec i project manager Lag-a „Izvor“ Mirko Herenčić zahvalili su svim gostima na dolasku na radionicu, obećali su daljnju pomoć u razvoju turističke ponude na području Lag-a „Izvor“.

Također moramo napomenuti i sudjelovanje na najvećoj manifestaciji na prostoru Lag-a

„Izvor“ **Dani ludbreške Svete Nedjelje**. Ove godine manifestacija se održavala od 29. kolovoza do 7 rujna. Ova manifestacija ima dugogodišnju tradiciju i svake godine grad Ludbreg u danima održavanja manifestacije posjeti oko 100.000 stranih i domaćih turista. LAG „Izvor“ prepoznao je potrebu promocije članova Lag-a „Izvor“ u danima manifestacije te smo na središnjem trgu u Gradu Ludbregu sufinancirali prodajne prostore zainteresiranim članovima Lag-a „Izvor“. Tako smo osigurali da na manifestaciji svoje proizvode predstavljaju OPG Kotišćak sa višestruko nagrađivanim domaćim medom, OPG Gotić je predstavio ljudima za naše krajeve nepoznato egzotično voće i povrće. OPG Stare Hrvatske voće u Ludbregu je predstavio svoju kolekciju od čak 150 različitih vrsta domaćih jabuka, a Udruga Pocllice iz Velikog Bukovca podsjetio je sve posjetitelje Dana ludbreške Svete Nedjelje o običajima naših predaka, predstavili su stare zanate i tradicionalne nošnje naših krajeva.

Lag „Izvor“ sudjelovao je i na brojnim radionicama i manifestacijama organiziranim od strane drugih Lag-ova u Hrvatskoj ovdje bi spomenuli samo najveće.

26. lipnja prisustvovali smo najvećem okupljanju Lag-ova iz cijele Hrvatske - **LAG summer festivalu u Biogradu na moru**. Osim sudjelovanju na brojnim predavanjima i radionicama održanih u sklopu festivala, također smo sa nama povel i promovirali članove Lag-a „Izvor“ OPG Pajnogač koji su u Biograd na moru donijeli svoje domaće sireve najveće kvalitete, Ludbrešku vinsku cestu koja je predstavila 10 sorta vina domaće proizvodnje vinara sa područja Lag-a „Izvor“ te domaću radinost Moć Kristala koji

su predstavili nakite od dragih kamena i kristala u ručnoj domaćoj izradi. Svima je bio osiguran prostor za prodaju i prezentaciju svojih proizvoda.

Nakon Lag summer festivala Lag „Izvor“ sudjelovao je na manifestaciji **Okusi Hrvatsko u Baškoj vodi** gdje su se na osiguranom mjestu na rivi prezentirali i promovirali najbolji domaći proizvodi i promotivni materijali područja Lag-a „Izvor“. Tako smo u Bašku vodu donijeli Bućino ulje OPG-a Lastavec, domaći Ludbreški hren obrta Agro altera, Ludbreško vino Poštenjak Vinarije Stučić, Domaći med Udruge pčelara Ludbreg, Višnjevac i domaće kolače OPG-a Požgaj. Također promotivnim materijalom iz svih općina i gradova u sastavu Lag-a „Izvor“ pozivali smo sve goste da nakon mora posjete i naš predivan kraj.

Potpota javnom, poslovnom i civilnom sektoru

Osim sudjelovanja na radionicama i manifestacijama Lag „Izvor“ također aktivno je pomagao i poslovnom sektoru sa područja Lag-a „Izvor“ tako smo na natjecajima Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje od 2014. – 2020. godine na mjeru 6. – Razvoj poljoprivrednih gospodarstva izradili 8 prijava i to 5 prijava na podmjeru 6.1 – Potpora mladim poljoprivrednicima te 8 prijava na podmjeru 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstva.

Civilnom sektoru pomagali smo prijavama na otvorenim natjecajima na nacionalnoj i europskoj razini. Spomenuli bi Udrugu mladih „Zelena poljana“ kojoj smo prijavili na raspisani natjecaj Zaklade Vita sa projektom obnove dječjeg igrališta u mjestu Donja

Poljana koji je odobren i dječje igralište je revitalizirano. Također nakon izmjene Zakona o udrugama pomogli smo u izradi desetak statuta raznim udrugama sa područja Lag-a „Izvor“.

Jedinicama lokalne samouprave i gradovima sa područja Lag-a „Izvor“ izradili smo i prijavili ukupno 16. projekta na otvorene natječeaje na Europskoj i Nacionalnoj razini ukupne vrijednosti. Neki od projekta koji su prijavljeni i prošli su izgradnja puteva na groblju u mjestu Veliki Bukovec ,te potpuna obnova Kulturnog centra u Rasinji i potpuna revitalizacija društvenog doma u mjestu Subotica Podravska.

U uredu Lag svakodnevno imamo osobna savjetovanja za poslovni, civilni i javni sektor

s područja Lag-a na različite teme te smo samo u drugoj polovici 2015. godine zabilježili više od 150 sastanaka na razne teme.

Pripremio:

Matija Zamljačanec, voditelj LAG-a „Izvor“

■ ■ ■

LAG IZVOR

Vladimira Nazora 1,

42230 Ludbreg

Tel: 042/306-217

Mob: 099/8050870

Web: www.lag-izvor.eu

E-mail: lag.izvor@gmail.com

LAG Južna Istra

Osnivanje LAG-a „Južna Istra“ započelo je registracijom u prosincu 2012. godine s ciljem promicanja ruralnog razvoja kroz umrežavanje svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja. Kao glavni motivacijski čimbenik osnivanja LAG-a bila je potreba za uspostavljanjem međusobne suradnja članova udruge u korist poboljšanja kvalitete života u ruralnim područjima kroz LEADER pristup. Danas LAG „Južna Istra“ uspješno surađuje i pomaže civilnom stanovništvu, poduzećima, udrugama, i drugim subjektima ruralnog područja koje pokriva, u sagledavanju potencijala područja i podizanju informiranosti stanovništva vezano za aktivnosti samoga LAG-a i Leader Programa, ali i provodi edukacije čiji je cilj jačati ljudske i financijske kapacitete područja, te pruža informacije o natječajima za dodjelu financijskih sredstava EU-a.

LAG „Južna Istra“ na početku je obuhvaćao područje Grada Vodnjana-Dignano te općine Barban, Fažana-Fasana, Ližnjan-Lisignano, Marčana, Medulin i Svetvinčenat. U svibnju 2015. godine LAG-u se pridružuju još tri jedinice lokalne samouprave, Grad Rovinj-Rovigno te općine Bale-Valle i Kanfanar. **Danas LAG „Južna Istra“ broji 10 JLS i 46.340 stanovnika.**

LAG „Južna Istra“ odabran je na javnom natječaju za sufinanciranje aktivnosti sredstvima predpristupnog EU programa IPARD kroz mjeru 202, te je u veljači 2014. godine potpisan Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za rad LAG-a sa Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Sve aktivnosti koje su se odvijale tijekom 2014. i 2015. godine bile su usmjerene ka provedbi i implementaciji navedenog ugovora i provođenja navedene mjere.

Osnovne informacije o LAG-u

Obuhvat administrativnih jedinica lokalne razine: 10

Gradovi: Rovinj, Vodnjan

Općine: Bale, Barban, Fažana, Kanfanar, Ljžnjan, Marčana, Medulin, Svetvinčenat

Broj naselja: 83

Površina (km²): 777

Broj stanovnika: 46 340

Gustoća stanovnika (st/km²): 59,64

Prosječni index razvijenosti (2012.): 120,13%

Kako bi mogao efikasno brinuti o infrastrukturnom, ekološko, socijalnom, kulturnom i gospodarskom razvoju u širem ruralnom području, LAG „Južna Istra“ **otvorio je ured, koji se nalazi u gradu Vodnjanu**. Da bi postigao što veću prepoznatljivost i vidljivost krenulo se u izradu **web i FB stranice**, koje služe kao kanal informiranja i komunikacije s članovima i stanovništvom navedenog područja. Također, krenulo se u **kampanju podizanja prepoznatljivosti** kroz izradu različitih informativnih i reklamnih materijala i redovito predstavljanje LAG-a putem info pultova na važnijim događajima koji promiču razvoj u Južnoj Istri. Nadalje, organizirano je preko 30 predavanja i seminara vezanih uz **promociju Leader pristupa i aktivnosti LAG-a „Južna Istra“**.

Velika važnost usmjerena je ka jačanju ljudskih kapaciteta područja. S obzirom na navedeno, organizirane su **višednevne edukacije** od kojih valja spomenuti edukaciju „strukturni fondovi“, namijenjenu

zaposlenicima JLS i predstavnicima udruga ali i ostalim članovima LAG-a uslijed koje je formiran EU Team LAG-a Južna Istra, koji je kandidirao niz projekata na nacionalne i europske fondove. Još jedna edukacija, posebno važna za predstavnike naših OPG-ova bila je vezana za izradu poslovnog plana, kao jedan od ključnih dokumenta u natječajima Programa Ruralnog Razvoja RH.

LAG „Južna Istra“ također **uspješno surađuje i sa LAG-ovima u inozemstvu**. Tako unutar tri godine djelovanja članovi LAG-a „Južna Istra“, posjetili su strane LAG-ove u Sloveniji, Italiji i Austriji. Uspostavljena je i suradnja sa istima, iz koje su izašli zajednički projekti. LAG-ovi s kojima je uspostavljena uspješna suradnja jesu: LAG Srce Slovenije u Sloveniji, GAL Montagna Leader i Langhe Rorero Leader Italiji i LG Nockregion Oberkarenten Austriji.

Članovi su imali priliku upoznati se sa projektima koji potiču turizam kroz valorizaciju prirodne i kulturne baštine, poljoprivredu te društveno poduzetništvo. Uspostavljena suradnja se dodatno razvila kroz zajedničko kandidiranje projekata održivog razvoja kroz povezivanje turizma i poljoprivrede. Turizam, kao jedna od ključnih poduzetničkih aktivnosti područja koja LAG obuhvaća, velikim se dijelom oslanja i na očuvanje tradicije. LAG „Južna Istra“ u tom pogledu kroz sve projekte zahtjeva pridržavanje načela održivog razvoja te očuvanje socijalne i kulturološke slike svoga kraja. U vidu budućih aktivnosti potpisan je u prosincu 2015 **Sporazum o suradnji postojećih LAG-ova na području geografski poznatom kao Istra, Kvarner, Gorski Kotar; Kras i Brkini** i stvaranju jedne zajedničke subregije u cilju daljnjeg razvoja i unapređenja rada samih LAG-ova i njihovih lokalnih zajednica.

Što se tiče **akcija i manifestacija na domaćem području**, a unutar kojih je LAG „Južna Istra“ djelovao kao organizator ili jedan od suorganizatora, valja istaknuti Dane maslinovog ulja u Vodnjanu, Smotra maslinovog ulja u Ližnjanu, Festival sira u Savičenti, Fešta mladoga Vina i Srednjovjekovni festival, također u Savičenti, te Feštu smokve i smokvenjaka uz poznatu Trku na Prstenac u Barbanu. Kao što je vidljivo, sve manifestacije imaju za svrhu očuvanje tradicije kraja, promidžbu domaćih proizvođača raznih vrsta proizvoda (najviše sa područja gastronomije) te umrežavanje i jačanje poduzetnika i civilnog sektora na lokalnoj razini. Na svim je manifestacijama je

iskorištena prilika kako bi se svima zainteresiranima predstavio LAG, sam pojam LAG-a ali i druga područja i pojmovi vezani uz isto, poput raznih Mjera, LEADER pristupa te važnosti izrade lokalnih razvojnih strategija. Posjetioci manifestacija su informirani i o mogućnosti pomoći oko prijave na europske projekte te provedbe odabira istih. Slijedeća manifestacija na kojoj LAG „Južna Istra“ će sudjelovati odvijati će se u siječnju 2016. godine. Riječ je o „Antonji“, smotri istarskih vina i maslinovog ulja, koja se odvija u Rovinju.

Glavna aktivnost LAG-a „Južna Istra“ za 2016. godinu biti će donošenje lokalne razvojne strategije, kao ključnog strateškog dokumenta za gospodarski, socijalni i kulturološki razvoj područja. Osim toga, LAG „Južna Istra“ krenuo je u osnivanje LAGUR-a (popularno FLAG), odnosno lokalne akcijske grupe u ribarstvu, te se FLAG kao takav smatra dobrom platformom za suradnju i komunikaciju u sektoru ribarstva.

LAG Južna Istra
Trgovačka 2, Vodnjan - Dignano
lag.juzna.istra@gmail.com
Tel: +385 (0)52 512 408, 512 454
www.lag-juznaistra.hr

LAG Krka prvo predstavljanje u Glasniku

Lokalna akcijska grupa „Krka“ osnovana je 27. rujna 2011. godine sa sjedištem u Drnišu. Područje LAG-a obuhvaća 7 JLS-a: gradove: Drniš, Skradin i Šibenik (koji je u Lag-u KRKA sa 7 naselja: Brnjica, Čvrljevo, Dubrava, Goriš, Gradina, Konjevrate i Lozovac), te općine: Promina, Ružić, Unešić i Bilice. Ukupno brojimo 36 člana koji dolaze iz tri sektora, javnog, privatnog i civilnog.

Područje LAG-a ima površinu od 1.118,07 km² sa 20.355 stanovnika, što čini 18,21 st/km².

Zemljopisnu specifičnost ovog područja karakteriziraju rijeke Krka i Čikola koje povezuju Bilice, Skradin, Lozovac, Drniš, Prominu i Ružić, dok je Unešić djelomice izvan direktnog utjecaja rijeke Krke.

Područje LAG-a Krka pruža gastronomski užitek, sportsku avanturu, kulturni i znanstveni interes ili doživljaj pustolovine, ili pak sve zajedno, u okruženju krških rijeka prepoznatljivo gostoprimstvo stvoreno je neraskidivom vezom vrijednih ljudi, rijeke i krša, obogaćeno očuvanom prirodnom i kulturnom baštinom, naše blago!

Iako je LAG Krka osnovan 2011. godine, a od strane APPRRR-a, a akreditiran u srpnju 2013., s operativnim radom započinje 1. rujna 2014. godine **otvaranjem ureda LAG-a**, i od tada se možemo pohvaliti brojnim aktivnostima.

Od samog osnutka LAG-a **neki od ciljeva bili su:** osiguravanje protoka informacija i prijenosa znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice, umrežavanje svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja, promicanje višedioničkog i višesektorskog pristupa, jačanje financijskih i ljudskih kapaciteta za provedbu projekata ruralnog razvoja te priprema LAG područja za korištenje strukturnih fondova EU.

Sukladno postavljenim ciljevima, u ovoj godini LAG Krka je održao **3 radionice/konzultacije** za naše članove ali i sve zainteresirane sudionike:

- Priprema projektne dokumentacije i prijave na natječaj;
- Presentacija mjere 7: Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima;
- Presentacija podmjere 6.3 Programa ruralnog razvoja: Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava).

Također, LAG KRKA u suradnji s HMRR-om sudjelovao je u organizaciji okruglog stola pod nazivom **Kako postići visoku kvalitetu lokalnih razvojnih strategija/CLLD strategija?**

Obzirom da LAG Krka nastoji osnažiti institucije i organizacije koje se bave očuvanjem prirodne i kulturne baštine i lokalnog identiteta, sudjelovali smo u organizaciji **4. Međužupanijske smotre izvornog folklora - Ilindanska večer 2015.** Podržali smo i manifestaciju **Prukljanski gušti** u sklopu koje smo održali i info - dane LAG-a Krka, s namjerom da lokalnom stanovništvu dodatno približimo naš rad.

Zaposlenici i članovi LAG-a sudjelovali su na dva sajma tokom 2015. godine, **LAG Summer festivalu u Biogradu** i na **Sajmu pršuta u Drnišu** na kojemu smo bili i suorganizatori. Ovim manifestacijama, naši članovi dobili su priliku predstaviti svoje autohtone proizvode mnogobrojnim posjetiteljima kao i promovirati prirodne i kulturne ljepote ruralnog područja LAG-a Krka.

U svom svakodnevnom radu djelatnici LAG-a Krka nastoje se što više usavršavati i educirati sudjelovanjem na radionicama i konferencijama u organizaciji Ministarstva poljoprivrede, APPRRR-a, Leader mreže, Hrvatske mreže za ruralni razvoj i dr. ; kao i sklapanjem novih poznanstva i partnerstva.

LAG Krka je u studenom 2015. dobio Odluku o odobravanju financijske potpore građanskim akcijama za programsko područje "Naš doprinos zajednici" Zaklade Kajo Dadić, gdje je naš projekt uređenja dječjeg igrališta u gradskoj četvrti Stari pazar od 53 prijavljena projekta bio najbolje ocijenjen. Također, korisnici smo financijske podrške Nacionalne zaklade kroz program predfinanciranja Europa Plus.

Naš član Udruga proizvođača „Drniškog pršuta“ uspješno je završila **proces registracije oznake zemljopisnog**

podrijetla naziva „Drniški pršut“, te je u Službenom listu Europske unije, L 322/14 od 08. prosinca 2015. objavljena PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/2268 od 24. studenog 2015. o upisu naziva u registar zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla DRNIŠKI PRŠUT (ZOZP). Specifičnost Drniškog pršuta proizlazi iz određenih karakteristika proizvoda, kao što su manje slan okus, blaga aroma dima i stupanj osušenosti, koje su rezultat tradicionalnog načina proizvodnje i prilagodbe lokalnim klimatskim prilikama, te njegove dugogodišnje reputacije i značaja na domaćem tržištu i šire. Sve faze proizvodnje suho soljenje, prešanje, ispiranje, dimljenje, sušenje na zraku i zrenja Drniškog pršuta moraju se odvijati unutar Šibensko-kninske županije, unutar administrativnih granica grada Drniša i susjednih općina Promina, Ružić, Unešić i Biskupija.

Uspješnom prijavom na Podmjeru 19.1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju LAG-u KRKA izdala je Odluku o dodjeli sredstava za provedbu Mjere 19."LEADER – CLLD", Podmjere 19.1- „Pripremna pomoć“. Intenzitet potpore iznosi 100%, a odnosi se na izradu Lokalne razvojne strategije i tekuće troškove LAG-a. S tim u vezi, u predstojećoj 2016. godinu većina aktivnosti odnositi će se na izradu LRS-a, nakon čega se planiramo prijaviti na Podmjeru 19.2.-„Provedba operacija unutar CLLD strategije“.

Pripremile:

Stručni suradnik: Ivana Samodol, mag.oec.

Voditeljica ureda: Ivona Malenica, mag.nov.

■ ■ ■

LAG Krka

Nikole Tesle 12, 22320 Drniš

Tel.: 022/886-693, mob.: 099/330-4040

Email: lagkrka@gmail.com

Web: www.lag-krka.hr

Predsjednik: Joško Lokas

Kontakt osoba: Ivona Malenica, voditeljica ureda

LAG Laura prvo predstavljanje u Glasniku

O nama:

- neprofitna udruga;
- osnovana s ciljem razvoja ruralnog područja (prema EU svi gradovi ispod 25.000 stanovnika);
- partnerstvo javnog, poslovnog i civilnog sektora;
- pokriva područje gradova Benkovca i Biograda na Moru, te općina Bibinje, Galovac, Lišane Ostrovičke, Pakoštane, Pašman, Polača, Sukošan, Sv. Filip i Jakov, Škabrnja, Stankovci i Tkon, ukupno 13 JLS-ova;
- ukupno 41 član.

Ciljevi:

- Mobilizacija članova udruge da razmišljaju i preuzmu kontrolu nad budućnošću svog područja u svrhu osnivanja i djelovanja udruge, a vezano za naprijed navedenu svrhu udruge;
- Davanje potpore razvoju područja na kojima djeluju kroz provedbu integriranih i održivih razvojnih strategija, uz potporu prezentacije razvojnog poslovnog plana, temeljenog na reprezentativnom partnerstvu, i strukturiranog oko snažne teme tipične za identitet ruralnog područja gdje Udruga djeluje;
- Provedba lokalne razvojne strategije prema LEADER pristupu „odozdo prema gore“ kojeg obilježavaju specifična obilježja LEADER-a.

Svrha:

- identifikacija lokalne razvojne strategije;
- zajedničke aktivnosti u prikupljanju sredstava i njihova pravilna raspodjela prema namjeni za koju su dobivena u cilju unaprjeđenja kvalitete života na području udruge;
- ojačavanja gospodarskog okružja, kako bi se doprinijelo stvaranju radnih mjesta;

- jačanje kapaciteta zapošljavanja, poticanje zapošljavanja i povećavanje broja radnih mjesta unutar svojih zajednica; osiguravanja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice;
- razvijanje sinergije i umrežavanje između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja;

- višedionično planiranje ukupnog razvoja područja udruge;
- razvijanje postojećih potencijala za ruralni razvoj;
- dugoročno ostvarivanje održivog razvoja;

- pripreme područja udruge za korištenje strukturnih fondova Europske Unije;
- poticanje društvenog razvoja unutar ruralnih zajednica.

Dosadašnje aktivnosti LAG-a „Laura“

- Odobrenih 62 projekata sufinanciranih HR sredstvima (za javni, poslovni i civilni sektor na području LAG-a)
- Odobrena 34 projekta sufinanciranih EU sredstvima (za javni, poslovni i civilni sektor na području LAG-a)
- Priprema dokumentacije za infrastrukturne projekte 2014.-2020.
- Predstavnik svih hrvatskih LAG-ova u ENRD mreži
- Jedan od osnivača LEADER mreže Hrvatske
- Osnivač prve Lokalne akcijske grupe specijalizirane za ribarstvo u Hrvatskoj LAGUR "Lostura"

- od 65 LAG-ova u Hrvatskoj po povučenim sredstvima iz mjere IPARD 202 za prvu godinu provođenja mjere (proglašeni od strane Ministarstva poljoprivrede i Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju)
- opremanje ureda
- sufinanciranje plaća djelatnika (2 osobe zaposlene na neodređeno)
- animiranje i educiranje djelatnika, volontera, članova, stanovništva
- informiranje i promocija

- Izdanih 6 pisama potpore za IPARD projekte
- Organizacija najvećeg međunarodnog susreta LAG-ova u RH – LAG SUMMER FESTIVAL (Biograd na Moru 2013., 2014. i 2015.)
- Informiranje stanovništva o mogućnostima financiranja i o otvorenim natječajima - preko 200 osoba informirano o mogućim izvorima prijavljivanja (osobno u uredu i na organiziranim radionicama)
- Primjer dobre prakse za program Europa za građane i Mladi na djelu (Ured Vlade RH)
- Održano preko 20 prezentacija primjera dobre prakse širom Hrvatske na zahtjev raznih organizacija i osoba (Ana Novak-predstavica Europske komisije, UNDP, Zadarska županija, Ministarstvo poljoprivrede, drugi LAG-ovi)

- Izrade financijskih studija (poslovni planovi, studije pred-izvodljivosti i izvodljivosti...)
- Priprema Lokalne razvojne strategije 2015.-2020. – dobiva se do 5 mil. EUR iz kojih će LAG sufinancirati projekte iz civilnog, javnog i privatnog sektora.

LAG Laura

Šetalište kneza Branimira 2

23 210 Biograd na Moru

Tel: +385 (0)23 384 549;

Fax: +385 (0)23 384 549;

e-mail: lag.laura2009@gmail.com

<http://www.lag-laura.hr>

LAG Lika prvo predstavljanje u Glasniku

Integralni gospodarski razvoj LAG-a Lika

LAG LIKA priprema projekt **INTEGRALNI GOSPODARSKI RAZVOJ LAG-a LIKA** (INTEGRA LIKA) s ciljem cjelokupnog gospodarskog razvitka ličkog područja.

Projekt će obuhvatiti široki spektar područja a za svako područje biti će zadužen poseban tim ljudi. Provedba projekta kao i rezultati biti će mjerljivi, što će znatno olakšavati provođenje samog projekta.

Priprema projekta „INTEGRA LIKA“ traje duže od šest mjeseci a početkom lipnja započela su prva predavanja s temom **Razvoj turističkog proizvoda na području LAG-a - LIKA** te radionice za ruralne animatore. Radionice će se provoditi u skladu sa zahtjevima programa „Community Led Local Development“ (CLLD).

LAG Lika

Budačka 12, 53 000 Gospić

<http://lag-liko.hr/kontakt/>

LAG Međimurski doli i bregi

Studijski posjet Udruga Svima s Visa

LAG Međimurski doli i bregi bio je domaćin studijskog posjeta partnera na projektu **Građanski aktivizam za odgovorno upravljanje otpadom na otoku Visu** koji je koordinirala Udruga Svima. Tema posjeta je bila prikaz primjera kvalitetnog upravljanja otpadom u Međimurju, ekološkog djelovanja i s time povezanih aktivnosti. Prvi dio studijskog posjeta bio je posvećen upoznavanju djelovanja GKP Čakom. Potom su Višani obišli društveno poduzeće Humana Nova u Čakovcu gdje je prezentirano djelovanje zadruga uz obilazak sortirnice, trgovine i šivaone. Studijski posjet nastavljen je u Nedelišću u uredu LAG-a Međimurski doli i bregi uz prezentaciju ekološkog djelovanja u Međimurju i projekta Zelena agenda od strane predstavnika Javne ustanove Međimurska priroda. Posjet je završio u Svetom Martinu na Muri gdje su predstavljeni projekti Općine.

Održano predavanje o zadružnom poduzetništvu

LAG Mdib je bio domaćin predavanja **Zadružno poduzetništvo i EU fondovi** koje je održano u 3. prosinca u konferencijskoj dvorani MESAP-a u Nedelišću. 30-tak sudionika upoznato je s funkcioniranjem zadruga, pogodnostima udruživanja OPG-a u zadruga ili proizvođačke organizacije, a predstavljeni su i primjeri zadruga koje djeluju unutar EU te financijske pogodnosti djelovanja kroz zadruga.

Sastanak LAG-ova u Koljnofu u Mađarskoj

Predsjednica i voditeljica LAG-a boravile su od 22. do 23. siječnja u Mađarskoj u Koljnofu na sastanku LAG-ova koje povezuje povijesna

europska ruta Jantarska cesta, sa svrhom **osnivanja saveza Jantarske ceste** i uspostavljanja suradnje te iniciranja budućih međunarodnih projekata. Na sastanku je prisustvovalo petnaestak LAG-ova iz Mađarske, Slovenije i Hrvatske. Osim radnog dijela, sudionici sastanka obišli su grad Šopron te primjere provedenih projekata na području LAG-a Alpokalja-Fertotaj. Slijedeći sastanak dogovoren je za svibanj u LAG-u Prizag u Hrvatskoj.

Održane dvije informatičke edukacije za članove LAG-a

LAG Mdib održao je dvije informatičke radionice za članove i volontere s motivom jačanja kapaciteta svojih članova i osiguravanja uvjeta za što kvalitetnije i brže informiranje o aktivnostima LAG-a, LEADER pristupu i mogućnostima novog Programa ruralnog razvoja. Teme edukacija bile su *Stjecanje osnovnih informatičkih vještina* te *Informatika u poslovanju*.

LAG sudjelovao na 10. savjetovanju hrvatskih voćara

LAG Međimurski doli i bregi organizirao je promidžbeni događaj na 10. savjetovanju hrvatskih voćara održanom u veljači u

Toplicama Sveti Martin. Posjetitelji su imali mogućnost informirati se o LAG-u, njegovom djelovanju i LEADER pristupu.

Suradnja LAG-a na provedbi projekta Finoteka.com

LAG Međimurski doli i bregi i tvrtka HR-Koncept d.o.o. sklopili su Ugovor o suradnji na provedbi projekta FINOTEKA.com za područje općina u članjenih u LAG te zajedničko organiziranje radionica i prezentacija za proizvođače i kupce domaće hrane, tematski vezane uz tržišta domaće hrane.

Osnovni ciljevi suradnje su omogućavanje besplatnog oglašavanja svih lokalnih proizvođača hrane na centralnom mjestu tržišta domaće hrane u Hrvatskoj na stranici www.FINOTEKA.com, olakšanje poslovanja lokalnim proizvođačima hrane, umrežavanje lokalnih proizvođača hrane s trgovcima hranom, prerađivačima i restoranima. Ugovor također omogućuje povoljnije uvjete za uključanje općina (članova LAG-a) u projekt FINOTEKA.com, u odnosu na standardne uvjete uključanja.

LAG na manifestaciji URBANOVO 2015

Uz 16-godišnju tradiciju održavanja URBANOVO predstavlja jednu od najvećih višeslojnih gospodarsko – turističkih manifestacija sjeverozapadne Hrvatske. Centralni događaj je 7. Festival pušipela koji se održao od 15. do 17. svibnja 2015. u sportskoj dvorani u Štrigovi. Festival je kao

sajam vinarske i vinogradarske opreme u široj regiji prepoznat kao izvrsna platforma za promociju kulture pijenja vina i naše međimurske autohtone sorte Pušipel.

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi uključila se i u ovaj događaj te promovirala svoju djelatnost i aktivnosti posjetiteljima i izlagačima zajedno s Općinom Sveti Juraj na Bregu. Promotivnim materijalima te brošurama novog Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. ukazali smo vinarima i drugim zainteresiranim posjetiteljima na popis mjera na koje se mogu prijaviti.

Dani otvorenih vrata u LAG-u

LAG Međimurski doli i bregi za svoje Dane otvorenih vrata u svibnju 2015. pripremio je prezentaciju djelovanja LAG-a te savjetovanje o mjerama Programa ruralnog razvoja i drugim izvorima financiranja razvojnih projekata. LAG je u dva dana okupio postojeće članove koji su međusobno razmijenili brojne ideje i iskustva, ali i dobio nove članove kojima su prezentirane aktivnosti LAG-a.

LAG na sajmu MESAP 2015.

LAG Međimurski doli i bregi sudjelovao je na Međimurskom sajmu poduzetništva koji se održavao od 12. do 14. lipnja u Nedelišću. Međunarodni sajam poduzetništva „MESAP 2015“ središnji je poslovni događaj za poduzetnike i obrtnike u široj regiji. LAG je na sajmu prezentirao svoje aktivnosti i zanimljivosti svojeg područja putem promotivnih materijala LAG-a pripremljenih za posjetitelje MESAP-a, a svoje proizvode prezentirali su članovi LAG-a. U sklopu sajma održana je i radionica **Mogućnosti ruralnog razvoja** u konferencijskoj dvorani MESAP-a. Radionici su prisustvovali i predstavnici LAG-a Mura Drava, LAG-a Izvor, LAG-a Prizag i LAG-a Podravina koji su nakon radionice zajedno s domaćinom održali koordinacijski sastanak kako bi se što bolje pripremili za nadolazeće izazove s kojima se LAG-ovi susreću u novom programskom razdoblju.

Završena edukacija EU Fonds Manager

LAG Mđib je od 21. siječnja do 12. ožujka 2015. godine proveo edukaciju **EU FONDS MANAGER – Specijalist za pisanje i upravljanje EU projektima** za svoje članove, djelatnike i volontere, njih dvadeset i troje, u trajanju od 120 nastavnih sati. Edukacija se sastojala od nekoliko modula tijekom kojih su polaznici dobili znanja o izradi koncepcije i pisanju EU projekata.

Međimurski doli i bregi na 3. LAG SUMMER FESTIVALU

U razdoblju od 26. lipnja do 28. lipnja LAG Međimurski doli i bregi je sa svojim članovima sudjelovao na 3. LAG SUMMER FESTIVALU, najvećem međunarodnom okupljanju LAG-ova u Hrvatskoj koji se održao u Biogradu na Moru. Na bogatom izložbenom prostoru LAG-a Međimurski doli i bregi bili su prezentirani ručni radovi te brojne domaće delikatese od strane članova LAG-a.

Fotografski natječaj Moji doli i bregi

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi je 1. lipnja raspisala fotografski natječaj na temu Moji doli i bregi. Time je pozvala sve zainteresirane fotografe na dokumentiranje i stvaranje vlastitog doživljaja zadane teme povezane s prirodnim ljepotama, poljoprivredom, turizmom ili kulturnom

pobjednička fotografija: Siniša Ludaš – Mlin na Muri

baštinom na području Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi. **Fotografski natječaj Moji doli i bregi** završio je 20. srpnja 2015. godine. Na natječaj je pristiglo 55 fotografija fotografa amatera iz Međimurske županije. Žiri je odabrao pet najboljih fotografija koje su nagrađene bogatim poklon paketima proizvoda i usluga članova LAG-a.

LAG na sajmu AGRA u Gornjoj Radgoni

LAG Međimurski doli i bregi je promovirao svoje aktivnosti na 54. sajmu AGRA – Međunarodnom poljoprivredno-prehrambenom sajmu u Gornjoj Radgoni (Slovenija) od 22. do 27. kolovoza. Uz sudjelovanje na sajmu, predstavnice LAG-a održale su i radni sastanak u Ljutomeru s vodstvom Lokalne akcijske skupine Prlekija na čijem se području nalazi spomenuti sajam.

LAG-ovci u Srbiji i Sloveniji

Članovi LAG-a Međimurski doli i bregi su tijekom ljeta sudjelovali na brojnim sajmovima i manifestacijama, a izdvojit ćemo dvije putem kojih su uspostavljene suradnje za daljnje projekte, a djelomično i pod okriljem LAG-a. Tako su poduzetnici s područja Općine Nedelišće sudjelovali od 28. do 30. kolovoza na poljoprivredno-turističkoj manifestaciji *Sajmu šljiva u Osečini* (Srbija) gdje su podijeljeni promotivni materijali LAG-a, uspostavljen kontakt s tamošnjim LAG-om te dogovorena partnerstva za konkretne

projekte čiji je nositelj LAG Međimurski doli i bregi. Također, članovi LAG-a su sudjelovali i na manifestaciji *Praznik buč – Dan odprtih vrat oljarne Središće ob Dravi* gdje su prezentirali zanimljivosti područja LAG-a te dogovarali daljnje suradnje.

LAG uključen u projekt “Moje mjesto u zajednici”

LAG je kao suradnička udruga uključen u projekt **Moje mjesto u zajednici** koji provodi Udruga Zora sa partnerima Centrom za održivi razvoj i udrugom K-Zona, te suradničkim udrugama: MURID, LAG Međimurski doli i bregi, Domino, Hollaback! Croatia, Dalmatinski odbor solidarnosti i Udruga mladih “Mladi u EU”. U sklopu projekta “Moje mjesto u zajednici”, od 14. do 17.9.2015. održana je zagovaračka edukacija izgradnje kapaciteta umreženih udruga i razmjena znanja i dobrih praksi. Sudjelovalo je ukupno 14 predstavnika iz udruga uključenih u projekt.

Hrvatski LAG-ovi na 2. Festivalu slovenskih LAS-ova

Dana 2. listopada 2015. su predstavnice LAG-a Međimurski doli i bregi posjetile **2. Festival slovenskih LAS-ova** u Ljubljani. Ovogodišnji festival slovenskih LAS-ova se uvrstio među najvažnije strukovno – promocijske događaje ruralnog prostora Slovenije, a osim slovenskih LAS-ova sudjelovali su i predstavnici hrvatskih LAG-ova. Događanje je tematski bilo usmjereno na prirodnu i kulturnu baštinu Slovenije, te je poslužilo kao podloga za razvoj lokalnih razvojnih strategija LAS-ova.

LAG-ovi planirali zajedničke projekte u Međimurju

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi bila je 19. listopada domaćin radionice LAG-ova s temom planiranja zajedničkih projekata u sklopu Lokalne razvojne strategije te kreiranja zajedničke prijave projekta na transnacionalni program Dunav.

Na radionici su usuglašene uloge partnera, projektne aktivnosti te budžet u projektu čiji je nositelj Društvo Hrvata iz Koljnofa. Sastanku su prisustvovali predstavnici pet lokalnih akcijskih grupa s područja Republike Hrvatske (LAG Prizag, LAG Frankopan, LAG Gorski kotar, LAG Valis Colapis i LAG Međimurski doli i breg), mađarskih LAG-ova (Alpokalja – Fertő Táj i A Bakonyert), predstavnici Općine Kiseljak iz Bosne i Hercegovine te vodeći projektni partner iz Mađarske, Društvo Hrvata. Radionicu su vodile predstavnice mađarskih LAG-ova, a održana je u Međimurskim dvorima u Lopatincu.

Izlagali smo na sajmu MESAP jesen 2015.

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi je 14. i 15. studenog 2015. godine, sudjelovala na sajmu Mesap Jesen. Sajam se održava već 9. godinu zaredom kao sajam poljoprivrede, ekologije i zdrave prehrane, obnovljivih izvora energije, te komunalne opreme i hortikulturnog uređenja. Na sajmu su se posjetiteljima predstavili i članovi Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi te LAG sa svojim promotivnim materijalima.

LAG organizirao radionicu i radni sastanak za jačanje kapaciteta za ruralni razvoj kroz LRS

LAG Međimurski doli i bregi je 14. studenog organizirao radionicu **Jačanje kapaciteta za ruralni razvoj kroz lokalnu razvojnu strategiju LAG-a** u konferencijskoj dvorani MESAP-a u Nedelišću. Radionici je prisustvovalo dvadesetak predstavnika LAG-ova. Raspravom i razmjenom iskustava doprinijelo se jačanju vodstva LAG-ova koji se susreću s mnogim izazovima u izradi i predstojećem provođenju Lokalne razvojne strategije u okviru Mjere 19 Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. Dan kasnije, 15. studenog održan je radni sastanak „Jačanje kapaciteta za ruralni razvoj kroz lokalnu razvojnu strategiju LAG-a“ u konferencijskoj

dvorani MESAP-a u Nedelišću. Radnom sastanku su prisustvovali predstavnici LAG-a Cetinska krajina, LAG-a Neretva i LAG-a Međimurski doli i bregi koji su raspravljali o primjerima dobre prakse u procesu izrade lokalne razvojne strategije za programsko razdoblje 2014.-2020. Također su definirane okvirne teme za projekte suradnje u okviru lokalne razvojne strategije sva tri LAG-a te je pokrenuta inicijativa za formaliziranje suradnje LAG-ova potpisivanjem sporazuma početkom iduće godine.

Započela izrada Lokalne razvojne strategije LAG-a

Lokalna akcijska grupa Međimurski doli i bregi u procesu je izrade **Lokalne razvojne strategije LAG-a Međimurski doli i bregi do 2020. godine**, kojom će se osigurati preduvjeti za financiranje projekata javnog, gospodarskog i civilnog sektora s područja LAG-a iz dostupnih izvora, prvenstveno Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. Kako bi se osiguralo partnerstvo što šireg kruga zainteresiranih institucija, poduzetnika, poljoprivrednih gospodarstava, udruga i pojedinaca koji su upoznati s razvojnim problemima i potrebama područja LAG-

a održane su prve radionice 24. studenog u Lopatincu te 30. studenog u Svetom Martinu na Muri. Na radionici je raspravljano o analitičkoj podlozi područja LAG-a Međimurski doli i bregi kako bi se identificirali razvojni problemi i potrebe s kojima se susreću stanovnici LAG-a. Zatim je uslijedio grupni rad tijekom kojeg je raspravom i idejama kreirana radna verzija SWOT analize područja LAG-a. Na kraju su sudionici pozvani na dostavljanje projektnih ideja i inicijativa za bazu projekata Lokalne razvojne strategije LAG-a te je najavljen plan održavanja konzultacija za kreiranje projektnih prijedloga kako bi se stvorila što kvalitetnija baza projekata Lokalne razvojne strategije LAG-a.

Materijal pripremila: Vedrana Horvat, voditeljica LAG-a

LAG Međimurski doli i bregi

M. Tita 60, 40305 Nedelišće

<http://www.lag-medjimurskidoliibregi.hr>

E-mail: lag.mdib@gmail.com

LAG Podravina

Hrvatski ruralni parlament

Predstavnici LAG-a „PODRAVINA“ sudjelovali su na 1. Hrvatskom ruralnom parlamentu u Belom Manastiru u travnju 2015. godine. Kao član HMRR-a LAG je aktivnim sudjelovanjem pridonio cijelom događaju. Članice LAG-a „PODRAVINA“ predstavile su proizvode svog područja i nematerijalna kulturna dobra. Isto tako donirana je slika, djelo člana LAG-a „PODRAVINA“, predstavnika Udruge hlebinskih slikara i kipara, Zlatka Kolareka, koja je kao poklon predana gospodinu Janu

Olssonu, izaslaniku Europskog gospodarskog i socijalnog odbora.

„PODRAFEST“ – Podravski festival zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Hrvatske

LAG Podravina sudjeluje u organizaciji prvog „PODRAFESTA“ koji se održava u sklopu manifestacije „PICOKIJADA 2015“ u Đurđevcu, kraj Staroga grada u lipnju. Organizatori festivala su LAG „PODRAVINA“ u suradnji s Gradom Đurđevcom i TZ Grada Đurđevca. Cilj festivala je promocija zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske i poticanje na pokretanje postupka zaštite. Takva se nematerijalna kulturna dobra mogu ugraditi u turističke ponude i biti ishodište mnogim projektima.

LAG „PODRAVINA“

S. Radića 1, 48 350 Đurđevac

E-pošta: lag.podravina@djurdjevac.hr

Kontakt: 098/ 977 20 82

099/ 207 48 00

LAG Prizag

Aktivnosti LAG- a

Lokalna akcijska grupa „Prigorje –Zagorje“ u proteklom je razdoblju aktivno radila na promociji LEADER pristupa i provođenju mjere 202 unutar IPARD programa. Održane su radionice vezane uz Program ruralnog razvoja u sedam jedinica lokalne samouprave članica LAG- a te su članovi i stanovnici upoznati i educirani o sljedećim mjerama PRR- a: Mjera 11 Ekološki uzgoj, Mjera 4 Ulaganja u fizičku imovinu, Mjera 7 Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima, Mjera 6 razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja.

Održana je i radionica s temom „Ruralni razvoj i mogućnosti razvoja proizvoda veće dodane vrijednosti“, u suradnji sa EUVITA poljoprivrednim klasterom koji djeluje na području sjeverne i sjeverozapadne Hrvatske.

Primjeri dobre prakse i međunarodna suradnja

Početkom listopada 2014. godine LAG PRIZAG je za svoje članove i volontere organizirao studijsko putovanje na područje **LAG- a Alpokalja – Ferto Taj**, koji se nalazi na sjeverozapadu Mađarske kako bi se svi

zajedno upoznali s provedenim LEADER projektima. Na studijskom putovanju sudjelovalo je 38 članova i volontera. LAG PRIZAG nastavio je suradnju s LAG-om Alpokalja Ferto Taj u vidu suradnje na projektu "Jantarska cesta" na kojem će kao partneri biti uključeni Hrvatski i Mađarski LAG-ovi.

Lokalna akcijska grupa "Prigorje – Zagorje" u siječnju 2015. godine posjetila je **LAG (LAS) "Srce Slovenije"** kao primjer dobre prakse za obiteljska poljoprivredna gospodarstva i Turističke zajednice s područja LAG-a PRIZAG. Predstavnici slovenskog LAG-a upoznali su sudionike s nekoliko provedenih LEADER projekata s područja poljoprivrede i turizma.

Lokalna akcijska grupa "Prigorje- Zagorje" ostvarila je suradnju s mađarskom organizacijom **West Pannon Regional and Economic Development Public Nonprofit Ltd.** koja djeluje u regiji Zapadno podunavlje. Dosada su održane dvije radionice na temu iskustava u primjeni LEADER-a. U veljači ove godine u LAG-u PRIZAG održana je prva radionica, a prezentirani su primjeri dobre prakse u području marketinga, prodaje

lokalnih proizvoda, te iskustva u pripremanju i provedbi projekata iz ruralnog turizma. Članovi našeg LAG-a također su posjetili Regiju Zapadno podunavlje u Republici Mađarskoj.

Članovi LAG-a sudjelovali su na radionicama u organizaciji LAG-a Gorski kotar u prosincu 2014. godine, a bili smo također i sudionici Prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta koji je održan u Belom Manastiru u Baranji od 16. – 18. travnja 2015. godine.

Projekti LAG-a

U proteklom razdoblju u LAG PRIZAG su napravljene prijave na nekoliko natječaja nacionalnih i EU fondova.

Na program Europa za građane prijavljena su četiri projekta u kojima LAG sudjeluje kao projektni partner ili prijavitelj. Putem programa Erasmus + prijavljena su tri projekta te na Danube region Start project "Razvoj tematskih turističkih ruta u Hrvatskoj, Srbiji, Mađarskoj i Sloveniji, a prijavitelj je bio upravo LAG PRIZAG.

Kako LAG PRIZAG djeluje na području tri županije; Koprivničko-križevačka, Varaždinska i Krapinsko-zagorska županija, u suradnji sa Centrima za socijalnu skrb koji djeluju na području LAG-a, na natječaj Ministarstva socijalne politike i mladih prijavljen je projekt usmjeren borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti, sprečavanje zlorabe Ugovora o dosmrtnom/doživotnom uzdržavanju na području LAG-a PRIZAG.

Na Europski socijalni fond prijavljen je projekt pod nazivom „Poboljšanje zapošljivosti žena iznad 45 godina života na području LAG-a PRIZAG“.

Studijsko putovanje LAG-a PRIZAG u Češku

Početkom prosinca Lokalna akcijska grupa "Prigorje - Zagorje" (LAG PRIZAG) organizirala je studijsko putovanje u regiju Hana u središnjoj Moravskoj u Češkoj, kao uzvratni **posjet LAG-u MAS Šternbersko**, čiji su članovi bili u studijskoj posjeti LAG-u PRIZAG u rujnu ove godine. MAS Šternbersko ima sjedište u gradiću Šternberk (13.000 stanovnika), dvadesetak kilometara sjeverno od Olomouca (100.000 stanovnika), povijesnog središta Moravske.

To nije prva suradnja LAG-a PRIZAG s Češkom, jer je LAG PRIZAG osnovan 2009. godine preko projekta „Sudjelovanje stanovništva u održivom razvoju regije“, financiranog iz sredstava programa PHARE 2006, provedenog uz pomoć Hrvatske mreže

za ruralni razvoj (HMRR) i Centra za organiziranje zajednice CCO iz Prerova u Češkoj.

U četiri dana, 38 sudionika studijskog putovanja, predstavnika JLS-a, udruga, OPG-a i gospodarstvenika s područja LAG-a PRIZAG, upoznalo se s dobrim primjerima prakse provođenja LEADER-a i iskustvima čeških partnera u razvoju lokalnih zajednica uz pomoć sredstava europskih fondova.

LEADER pristup, čiji glavni instrument provedbe su LAG-ovi, možemo pojednostavljeno definirati kao veze između akcija u ruralnom razvoju. LEADER pristup se sastoji od sedam osnovnih načela, koja treba slijediti u cijelosti, a ne pojedinačno: pristup temeljen na osobitostima područja, pristup odozdo prema gore, uspostavljanje lokalnih partnerstva, inovativnost, integralan i višesektorski pristup, umrežavanje i suradnja.

S obzirom da je LAG PRIZAG upravo u fazi izrade svoje Lokalne razvojne strategije za razdoblje 2016 - 2020. financirane iz mjere 19.1. Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020., članovi LAG-a stekli su ovim studijskim putovanjem nova saznanja koja će primijeniti pri izradi strategije, kao i kasnije u njejoj provedbi.

Link na vijest i slike na našoj web stranici:

<http://www.lag-prizag.hr/studijsko-putovanje-lag-a-prizag-u-cesku-10-13-12/>

Pripremili:

Antonija Koren, Marijan Kopjar

■ ■ ■

LAG PRIZAG

42220 Novi Marof, Antuna Mihanovića 3

Tel: 095 707 25 11

Email: lag.prizag@gmail.com

www.lag-prizag.hr

LAG Središnja Istra prvo predstavljanje u Glasniku

Lokalna akcijska grupa „Središnja Istra“ osnovna je 2012. godine s ciljem promocije ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstava, poboljšanja životnih i radnih uvjeta na ruralnom području i boljeg iskorištavanja postojećih potencijala za ruralni razvoj. Udruga je tada obuhvaćala Grad Pazin, te Općine Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lupoglav, Motovun, Tinjan i Sv. Petar u Šumi, a u travnju 2015. godine donesena je odluka o teritorijalnom proširenju područja djelovanja LAG-pa sada obuhvaća i Grad Poreč, te Općine Funtana, Sveti Lovreč, Višnjan, Vrsar i Žminj.

Njegova ukupna površina iznosi 872,06 km², a broj stanovnika prema Popisu iz 2011. godine iznosi 44.386. LAG „Središnja Istra“ broji ukupno 50 članova.

Aktivnosti LAG-a „Središnja Istra“ trenutno su usmjerene na praćenje zakonske regulative i pripremu za objavu javnih natječaja za dodjelu potpora u okviru mjera iz Programa ruralnog razvoja, pružanje savjetodavne pomoći zainteresiranim dionicima sa područja, a provodi i projekte usmjerene na razvoj ljudskih potencijala financiranih iz Europskog socijalnog fonda, Europe za građane, Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva. Trenutno priprema i projekte iz programa transnacionalne suradnje.

LAG „Središnja Istra“ redovito organizira i brojna predavanja i radionice, a redovito sudjeluje i u organizaciji manifestacija na svojem području koje naglasak stavljaju na zaštitu i promociju autohtonih proizvoda i kulturnih bogatstava područja. Neke od njih su Dani meda, S klobasicom u Europu, smotra vina u Gračišću, Internacionalni sajam pršuta i Dani Velog Jože u Motovunu.

Nakon što su LAG-u odobrena sredstva za provedbu podmjere 19.1. „Pripremna pomoć“ iz Programa ruralnog razvoja, u studenom 2015. godine održavanjem inicijalnog sastanka radne skupine i službeno je započela izrada nove Lokalne razvojne strategije LAG-a „Središnja Istra“ 2014-2020 koja je preduvjet za prijavu na podmjeru 19.2. i daljnju akreditaciju LAG-a do 2020. godine.

LAG „Središnja Istra“ inicijator je osnivanja prve Lokalne akcijske grupe u ribarstvu u Istarskoj županiji pod nazivom „Istarski švoj“ koji je 1. prosinca službeno upisan u Registar udruga RH, a obuhvaća područje Grada Pazina, Grada Poreča te općine Funtana, Tar-Vabriga, Tinjan, Višnjan i Vrsar.

Pripremila: Iva Jekić, voditeljica LAG-a

LAG „Središnja Istra“

154. brigade Hrvatske vojske 5, Pazin

<http://lag-sredisnjaistra.hr/>

LAG Srijem prvo predstavljanje u Glasniku

LAG SRIJEM jedna je od tri lokalne akcijske grupe koje djeluju na području Vukovarsko-srijemske županije. Osnovan je 8. prosinca 2010. godine kao multi-sektorsko partnerstvo javnog, poslovnog i civilnog sektora sa područja osam općina (Lovas, Tovarnik, Stari Jankovci, Tompojevci, Bogdanovci, Negoslavci, Nuštar, Tordinci) i dva grada (Ilok, Vinkovci – naselje Mirkovci), a 2013. godine se priključuju još dvije općine (Borovo i Trpinja). U srpnju 2013. godine potpisan je Ugovor s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Temeljni dokument za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja na području LAG- a Srijem je Lokalna razvojna strategija kojom su definirani strateški ciljevi i aktivnosti za razdoblje provedbe same strategije (2013. – 2014. godina).

Vizija LAG-a Srijem glasi: LAG Srijem je uspješno ruralno područje koje svoj razvoj zasniva na partnerstvu, konkurentnosti i inovaciji te stvara uvjete da ga ljudi žele posjetiti, u njemu živjeti i raditi. Područje LAG-a Srijem se prostire na 743 km² i broji 41.885 stanovnika.

Najznačajnija karakteristika područja LAG-a Srijem je njegova lokacija koja se proteže kroz cijelu Vukovarsko-srijemsku županiju do najistočnije točke Republike Hrvatske, Grada Iloka. Područje LAG-a je bogato prirodnim raznolikošću i tradicijom. Ovo područje posjeduje bogatu i različitu prirodnu i kulturnu povijest i baštinu koja i dalje ima presudan utjecaj na društveno-gospodarske značajke područja.

LAG Srijem svoje **aktivnosti** usmjerava prema stanovnicima, a u skladu s IPARD programom i dva projekta koja provodi na svom području. S obzirom na navedeno LAG Srijem kontinuirano na svom području organizira seminare i radionice na kojima stanovništvu pruža informacije o mogućnostima povlačenja sredstava iz EU

fondova, ali i od nacionalnih donatora. Tako je LAG Srijem organizirao **Gospodarski forum „LEADER – nove mogućnosti ruralnog razvoja“** gdje se s lokalnim gospodarstvenicima, OPG-ima, udrugama i ostalim dionicima lokalne zajednice razgovaralo o mogućnostima LEADER-a za provedbu aktivnosti svih dionika. LAG Srijem također sudjeluje i na lokalnim manifestacijama s ciljem promicanja svog rada i važnosti CLLD pristupa po kojem LAG-ovi djeluju. LAG Srijem isto tako gostuje na seminarima i radionicama, kao npr. na prvom Hrvatskom ruralnom parlamentu, gdje su dionici ruralnog razvoja raspravljali o potrebi zadržavanja mladih u ruralnom prostoru.

Gospodarstvenici koji su se prijavljivali na mjere iz programa IPARD, ukoliko se nalaze na području LAG-a, mogli su tražiti LAG da im izda pismo preporuke za prijavljeni projekt. Tako su četiri projekta (ukupne vrijednosti preko 12 milijuna kuna) s područja LAG-a Srijem ostvarili viši broj bodova i potporu iz IPARD-a u iznosu preko 7 milijuna kuna.

Osim IPARD programa LAG Srijem sudjeluje u provedbi **projekta „Mladi u prirodi“** koji se provodi na području Općine Tompojevci. Općina Tompojevci nositelj je projekta, a LAG Srijem i Klub mladih Općine Tompojevci su partneri. Projekt financira Ministarstvo socijalne politike i mladih u iznosu od 90% vrijednosti projekta, trajanje projekta je godinu dana (od 01. rujna 2014.), a ukupna vrijednost 69.300,00 kn. Ovim projektom želi

se dodatno aktivirati mlade u zaštiti i uređenju prirode te stvoriti preduvjete za razne edukacijske i športsko-rekreacijske aktivnosti.

LAG Srijem provodi i **projekt „Dramske radionice za predškolsku djecu“** u okviru osnovnog programa Ureda UNICEF-a za Hrvatsku i Udruga MI, Split: „ZA BOLJI POČETAK – Jačanje kapaciteta lokalnih zajednica za unaprjeđenje usluga potpore ranom razvoju djece“. Projekt se provodi na području općina Lovas i Tompojevci, koje su uz Udrugu Palčić te osnovne škole Lovas i Čakovci partneri na projektu. UNICEF financira projekt sa 20.000,00 kn, a partnerske općine sa 8.500,00 kn. Osnovni cilj projekta je da putem dramskog nastupa kod motivirane djece predškolske dobi otkriva i razvija sposobnosti scenskog izražaja i da se

pritom dobro druže i zabave te da nadasve korisno upotpune svoje slobodno vrijeme, kao i da se razvije generacija koja će biti slobodna dati kvalitetniji doprinos kulturno-umjetničkom radu u lokalnoj zajednici.

LAG Srijem

Regionalni poslovni centar Lovas,
Gospodarska ulica bb, 32237 Lovas
<http://www.srijem.info>

LAG Una

Lokalna akcijska grupa "UNA" je 2015. godinu započela organizacijom **prvog studijskog putovanja za svoje članove**. Na putovanju čiji je cilj bio upoznavanje drugih LAG-ova, razmjena iskustava i posjeta dobrim primjerima prakse, posjetili smo LAG "Lauru", LAG "Krku" i LAG "Kamen i more", a bili smo i u posjeti međunarodnom sajmu GAST u Splitu. Na putovanju smo imali priliku posjetiti najuspješniju Poljoprivrednu zadrugu MAS-VIN u Biogradu na Moru gdje smo obišli plantaže masline i vina kao i kušali njihove nagrađivane proizvode, dok smo u posjeti Drnišu obišli arheološku zbirku "Burnum" te tematski park "Etnoland Dalmati" gdje smo se upoznali s kulturom i običajima Dalmatinske zagore. Putovanje smo završili posjetom Muzeju grada Kaštela i Etno eko selu Škopljanci gdje se već dvadesetak godina održava Radoška bikijada, jedna od najvećih u Hrvatskoj.

LAG "UNA" svoje djelovanje nastavlja u pozitivnom tonu zaposlenjem nove voditeljice ureda. Između 17 prijava izabrana je mlada magistrica novinarstva i odnosa s javnošću Milena Trkulja. Došlo je i do izmjena u upravljačkom tijelu LAG-a kao i do promjena u Statutu koji je prilagođen novom Zakonu o udrugama.

Predstavnici LAG-a su zadnjih mjeseci intenzivno radili na **promidžbenim aktivnosti diljem vlastitog područja i suoorganizaciji lokalnih manifestacija** poput Trećeg hrvatskog festivala žganaca u Gredi Sunjskoj, Zrinfesta, Prvosvibanjske biciklijade i Ribičke noći u Sunji te Biciklističkog maratona "Tri rijeke". Zbog aktualne teme o izgradnji odlagališta nuklearnog otpada na Trgovskoj gori na području Općine Dvor, koja je član LAG-a "UNA", organizirali smo i **konferenciju za javnost "Treba li Hrvatskoj radioaktivni**

otpad? Konferencija se održala 12. lipnja 2015. u Dvoru, a glavni uvodničari su bili Marijana Petir, hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu, Franc Bogovič, slovenski zastupnik u Europskom parlamentu i bivši gradonačelnik Krškog, Toni Vidan, voditelj Energetskog programa Zelena akcija te Klementina Karanović, predsjednica LAG-a "UNA". Organizacijom konferencije se željelo doprinijeti kvaliteti javne rasprave, boljem informiranju lokalnog stanovništva kao i senzibilizaciji donositelja odluka za mišljenje vlastitih građana. Lokalna akcijska grupa "UNA" je i supotpisnik Deklaracije ispred civilnog sektora o negativnom stavu o prijedlogu za potencijalnu lokaciju dotičnog odlagališta.

LAG "UNA" je sudjelovao i na Prvom hrvatskom ruralnom parlamentu koji se održao od 16. – 18. travnja 2015. u Belom Manastiru na kojem je naših dvadesetak članova sudjelovalo na organiziranim predavanjima, radionicama i posjetama dobre prakse.

Trenutno kao partner provodimo projekt koji je financiran iz Europskog socijalnog fonda: **'Women are looking for new opportunity/Žene traže novu šansu'** iz programa Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja, u suradnji s Općinom Majur i Donji Kukuruzari te Gradom Hrvatska Kostajnica, ukupne vrijednosti 108.245,03 €. Kroz projekt će se provesti besplatne edukacije za 50 nezaposlenih žena i osnovati zadruga koja će se baviti socijalnim poduzetništvom, a sve kako bi se pridonijelo povećanju sustavnog jačanja žena i stvaranju boljih životnih uvjeta.

Lokalna akcijska grupa "UNA" je trenutačno u fazi zapošljavanja petero mladih osoba preko mjere zapošljavanja "Mladi za EU" Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Mladi će aktivno raditi na stjecanju teorijskog i praktičnog znanja o upravljanju projektima financiranih iz EU fondova kao i na drugim poslovima koji su od interesa za rad LAG-a i njihovih lokalnih samouprava.

Ove godine ćemo prvi put sudjelovati na poznatom LAG SUMMER FESTIVALU u Biogradu na Moru gdje ćemo se predstaviti

skupa sa svojim proizvođačima. Posjetitelji će moći uživati u našim eko lješnjacima, konopljinim kolačićima, voćnim likerima, proizvodima od lavande i u ručnim radovima naših žena iz udruga.

U drugoj polovici 2015. godine Lokalna akcijska grupa "Una" je proširila svoj tim za petero mladih osoba koji su zaposleni preko mjere zapošljavanja "Mladi za EU" Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Mladi su kroz **program "Mladi i EU – pokretači ruralnog razvoja"** aktivno raditi na stjecanju teorijskog i praktičnog znanja o upravljanju projektima financiranih iz EU fondova kao i na drugim poslovima koji su od interesa za rad LAG-a i njihovih lokalnih samouprava.

LAG UNA je u isto vrijeme aktivno radio na prijavi za natječaj za Podmjeru 19.1. "Pripremna pomoć" koju je uspješno aplicirao te je među prvima dobio pozitivnu Odluku o dodjeli sredstava. LAG je odmah započeo proces odabira konzultanta za provedbu nove Lokalne razvojne strategije za razdoblje 2014. – 2020. i trenutačno aktivno radi na provedbi iste. U isto vrijeme je LAG postao i član Zadruga za etično financiranje.

Kao partner na projektu "Women are looking for new opportunity/Žene traže novu šansu", koji je financiran iz Europskog socijalnog fonda, LAG UNA je sudjelovao na višednevnoj edukaciji na temu **"Osnivanje i vođenje zadruga i marketinške aktivnosti"**, a u sklopu projekta su održane edukacije i za ekološkog poljoprivrednog gospodarstvenika, kulinarstvo i izradu tradicionalnih suvenira te je **osnovana socijalna zadruga KORA** čiji je cilj otkupljivanje i plasiranje proizvoda

orijentirajući se na ručne radove i poljoprivredne proizvode s naglaskom na ekološku proizvodnju, a sve radi sustavnog jačanja žena i stvaranja boljih životnih uvjeta na našim područjima.

LAG UNA je i aktivno provodio svoj **projekt "Čuvari Smaragdne doline"** koji je financiran donacijom Hrvatske banke za obnovu i razvitak. Kroz projekt je održano deset zabavno-edukativnih radionica za djecu i mlade na temu zaštite okoliša, pet akcija čišćenja i pet javnih tribina kroz kojih je sudjelovalo približno 500 djece i mladih te 120 volontera, zaposlenika i vanjskih korisnika. LAG UNA je sa svojim projektom bio gost i na **međunarodnom festivalu**

"Green Fest" u Beogradu kao i u Društvenom centru Kostajnica koji radi s osobama s posebnim potrebama.

Lokalna akcijska grupa "Una" je kraj godine obilježila sudjelovanjem na **turističko-gastronomskoj manifestaciji "Kestenijada"** koja je postala prepoznatljivi brand našeg područja i koju posjeti oko 25 tisuća ljudi te dobivanjem još jedne donacije za **projekt "Oaza igre i smijeha"**.

U novu, 2016. godinu LAG UNA ulazi s nadom da će uspješno završiti pisanje strategije i tako sebi omogućiti šansu za pozitivnim prolaskom na novom natječaju.

Pripremila:

Milena Trkulja, mag. novinarstva

LAG Una

Sv. Mihovila 2, Majur;

44 430 Hrvatska Kostajnica;

tel: 099 207 88 74 / 099 530 13 89(90);

e-mail: una.lag.hr@gmail.com

LAG Vuka-Dunav

LAG Vuka – Dunav, osnovan je prije dvije godine i djeluje u skladu s LEADER pristupom sa osnovnim principima koja obuhvaćaju isključivo pitanja ruralnog razvoja, s naglaskom na razvoj naselja uz integraciju i povezivanje poduzetništva i civilnog društva na području koje LAG-a Vuka-Dunav obuhvaća.

Svrha osnivanja LAG-a je pomoći mještanima, udrugama, poduzećima i ostalim potencijalnim korisnicima na području koji se nalazi u njegovom obuhvatu u sagledavanju potencijala razvoja ovoga područja i pripremi projekata za korištenje sredstava kroz

Program ruralnog razvoja 2014-2020. U tom smislu LAG funkcionira na partnerskim odnosima svih subjekata koji su smješteni i koji djeluju na njegovom području.

Sjedište i ured LAG-a Vuka-Dunav je u Antunovcu, a **područje djelovanja** su Općine Antunovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Šodolovci, Vladislavci, Vuka i Mjesni odbor Tenja, a na skupštini je dana 29. svibnja 2015. godine donesena odluka o proširenju područja na Mjesne odbore Brijest, Josipovac, Višnjevac i Sarvaš (naselja grada Osijeka). Nakon proširenja LAG obuhvaća 32 naselja s ukupnim brojem od 50.700 stanovnika.

LAG VUKA-DUNAV
područje bogate povijesti, narodnih običaja, rodničkih oranica i vinograda

Područje LAG-a Vuka – Dunav

LAG Vuka – Dunav osnovan je 2012. godine prema propisima EU odnosno IPARD programa i LEADER pristupa. Osnovni principi obuhvaćaju isključivo pitanja ruralnog razvoja, razvoj naselja uz integraciju i povezivanje poduzetništva na području LAG-a Vuka-Dunav. Okuplja predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora. Područje LAG-a Vuka – Dunav su obuhvaćala 28 naselja s ukupnim brojem od 36.910 stanovnika i površinom od 546,74 km² i na području: **Općina Antunovac, Općina Čepin, Općina Erdut, Općina Ernestinovo, Općina Šodolovci, Općina Vladislavci, Općina Vuka i MO Tenja (dio grada Osijeka).** Pristupnica za članstvo je dostupna putem web stranice www.lagvuka-dunav.hr

Sudfinancirano sredstvima pretpriputnog EU programa IPARD kroz osjenu LEADER.

Ovaj materijal izrađen je u sklopu projekta financiranog iz EU pretpriputnog programa IPARD. Sadržaj ove brosure je isključivo odgovornost LAG-a Vuka-Dunav i ne odražava nužno stajalište Europske unije.

Organiziranjem radionica i edukacija po naseljima od početka provedbe IPARD ugovora početkom 2014. godine uspješno smo animirali lokalno stanovništvo, poljoprivredna gospodarstva, male gospodarstvenike i obrtnike te trenutno imamo 77 aktivnih članova.

LAG Vuka-Dunav aktivno je promovirao svoje proizvođače i područje na manifestacijama, te radi na edukacijama i informiranju o mogućnostima korištenja europskih sredstava za širenje djelatnosti na OPG-ovima, razvoj obrta i poduzetništva bez obzira na granu djelatnosti, turističkom potencijalu te razvoju infrastrukture u Općinama (nerazvrstane ceste, dječji vrtići, sportske dvorane, vodoopskrba, uređenje javnih površina).

Tijekom prošle godine LAG je organizirao **informiranje lokalnog stanovništva** putem web stranice, newslettera, promotivnih letaka, suorganizacije lokalnih manifestacija i radionica namijenjenih poljoprivrednim gospodarstvima u svrhe pružanja informacija,

transparentnosti rada i pojednostavljenja komunikacije među članovima LAG-a i lokalnog stanovništva te prikupljanja projektnih ideja za javljanje na Mjere Programa ruralnog razvoja 2014-2020 i kreiranja baze projektnih prijedloga.

U pripremi su **novi projekti suradnje** s jedinicama lokalne samouprave i civilnim sektorom koji provode i pripremaju projekte sufinancirane sredstvima EU, radionice i stručni seminari za članove i stanovništvo na području LAG-a, te suradnja i tehnička pomoć u organizaciji kulturno-tradicijskih manifestacija. Tijekom 2014. i početkom 2015. godine **suorganizirali smo osam lokalnih manifestacija i organizirali preko trideset radionica** u svih osam jedinica lokalne samouprave, te sudjelovali na desetak sajмова u Osječko-baranjskoj županiji i drugim dijelovima Hrvatske.

LAG je također članica tri postojeće mreže (Hrvatske mreže za ruralni razvoj, LEADER mreže i Mreže za održivi razvoj Hrvatske) koje svojim djelovanjem povezuju LAG-ove

kako međusobno, tako i s drugim relevantnim i stručnim organizacijama, akademskom zajednicom, razvojnim agencijama, udruženjima i konzalting tvrtkama koje imaju relevantne reference ovisno o usmjerenju područja djelovanja i ciljevima pojedine mreže.

Pred nama je zadatak u **aktiviranju potencijala za ruralni turizam** te provedba marketinških aktivnosti u svrhe promocije povijesne i kulturne baštine i ruralnog turizma ovog područja. Projekt označavanja i povezivanja turističkih destinacija LAG-a, označavanje tematskih putova i uređenje okoliša, dječjih igrališta, urbana oprema, trim staze i šetnice do turističkih lokaliteta.

U ovom periodu aktualna je priprema za radionice u svrhe prikupljanja relevantnih informacija za izradu nove Lokalne razvojne strategije 2014-2020. Osnovni fokus strategije usmjeriti će se na zadane ciljeve i prioritete Strategije Europa 2020 i Programa ruralnog razvoja 2014-2020, ali i ključne razvojne komponente gospodarskog i društvenog života ovog područja, i to:

Povećanje efikasnosti i konkurentnosti ruralnog gospodarstva. Tu se prije svega misli na korisnike: individualne poljoprivredne proizvođače, obrtnike koji obavljaju određenu obrtničku djelatnost, male i srednje poduzetnike iz različitih gospodarskih djelatnosti, članove obitelji svih koji se bave gospodarstvom, nezaposlene koji bi mogli naći svoje radno mjesto u procesu intenziviranja razvitka gospodarstva na području.

Unaprjeđenje prirodnog okoliša. Poticanje razvoja projekata usmjerenih zaštiti okoliša i korištenju obnovljivih izvora energije te smanjenju emisija štetnih plinova tijekom procesa proizvodnje lokalnih proizvoda, uzgoja usjeva i stočarske proizvodnje kao i svih ostalih djelatnosti na ruralnom području.

Očuvanje kulturne i povijesne baštine. Prema Pravilniku o popisu turističkih cjelina (lokaliteta) po županijama (NN 68/07), turističkim cjelinama, povijesnoj i kulturnoj baštini na području LAG-a pripadaju: Erdut – zaštićeni krajolik, Erdut – Dvorac,

Adamovich/Cseh, Srednjovjekovni grad, Tenje – Dvorac, Adamovich/Bartolović i Čepin, Ivanovac – Utvrda Korogyvar, ali tom popisu se mogu pridodati razne tradicijske kulturne manifestacije.

Razvoj ljudskih resursa. Provedba projekata edukacije nezaposlenih mladih radi stjecanja novih znanja, kompetencija i vještina, nositelja i članova obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, te gospodarstvenika po pitanju održivog razvoja njihove djelatnosti.

Povećanje stupnja opremljenosti komunalne i prometne infrastrukture u naseljima. Potpora projektima jedinica lokalne samouprave radi podizanja kvalitete života u naseljima kroz izgradnju i obnovu osnovne infrastrukture (prim. nerazvrstane ceste, dječji vrtići, dječja igrališta, sportske dvorane, vodoopskrba, sustavi odvodnje, uređenje javnih prometnih i javnih zelenih površina).

Povećanje kvalitete života. Partnerski odnosi svih društvenih sektora, jačanje uloge zajednice u usmjeravanju razvoja naselja, potpora civilnom, neprofitnom i nevladinom sektoru u provedbi aktivnosti za brigu o posebnim skupinama u društvu, sportskih i rekreativnih aktivnosti, tradicijskih, kulturnih i umjetničkih aktivnosti.

Slijedećih mjeseci intenzivno ćemo raditi na izradi Lokalne razvojne strategije 2014 - 2020, koju ćemo prijaviti na natječaj Ministarstva poljoprivrede za Mjeru 19. Programa ruralnog razvoja RH i tražiti sredstva za financiranje konkretnih razvojnih projekata na svom području.

LAG Vuka-Dunav u rujnu ove godine organizirao je po drugi puta **manifestaciju Povratak vitezova na Utvrdu Korodvar** u svrhe turističke valorizacije i promocije lokaliteta, starog srednjovjekovnog grada Korodvara koje je registrirano zaštićeno kulturno dobro. U okviru manifestacije održan je i program lokalnog sajma, srednjovjekovne igre, prezentacija opreme i oružja iz srednjeg vijeka, škola mačevanja i streličarstva te kao centralni događaj održavanje viteške borbe za otetu kneginju i utvrdu Korodvar između hrabrih vitezova

Reda ružice grada iz Orahovice i Turaka iz udruge Streličari iz Dubovca iz Karlovca.

Ovogodišnji spektakl posjetilo je oko dvije tisuće posjetitelja iz Osijeka i okolice, ali i iz susjedne Mađarske, a program je trajao do kasno u noć uz TS Melem.

Cijeli projekt podržan je sredstvima IPARD programa kroz mjeru LEADER i uz potporu Općine Antunovac, te se je uz povijesne

podatke o Utvrđi promovirao i Programa ruralnog razvoja 2014-2020, u svrhe podizanja svijesti i informiranosti o povijesnoj i kulturnoj baštini svoga područja, te kao priprema za projekt revitalizacije područja Utvrde kroz Mjeru 7.4. navedenog Programa ruralnog razvoja.

Pripremila: Nataša Tramišak, mag.iur., predsjednica LAG-a

■ ■ ■

LAG Vuka - Dunav

Braće Radića 4, 31216 Antunovac

Email: info@lagvuka-dunav.hr

Tel: 031/ 278 023

Mob: 099/ 731 75 69

<http://www.lagvuka-dunav.hr>

LAG Zeleni trokut

Deset novih certificiranih stručnjaka za EU Fondove u LAG-u „Zeleni trokut“

U organizaciji LAG-a Zeleni trokut i tvrtke "Cognita" iz Zagreba provedena je višemjesečna edukacija nakon koje je LAG Zeleni trokut dobio deset novih certificiranih stručnjaka za EU fondove i pet do detalja razrađenih projektnih ideja. Svečana dodjela certifikata održana je 25. travnja 2015. godine u konferencijskoj dvorani Poduzetničkog centra Pakrac.

Prvotno je ovo obrazovanje, koje se provodi po verificiranom poljskom programu VCC za zvanje stručnjak za EU fondove prošle godine završila djelatnica LAG-a Zeleni trokut Ivona Martinović s projektom "Stvaranje ljudskih potencijala za razvoj ruralnog turizma",

nakon koje je od siječnja do travnja ove godine trajala edukacija za nove polaznike.

Uz teoretske podloge, u praktičnom dijelu polaznici su pripremali projekte te su tako s područja Lipika i Pakraca razvijene tri projektne ideje. Tajnik TZ-a Grada Pakraca Zvonimir Miler i gradonačelnik Davor Huška pripremili su turistički projekt "SKY - BIKE park Omanovac", djelatnici Lire, Goran Pušćenik i Iva Gamauf pripremili su projekt "Gljivama do zaposlenja" iz područja socijalnog poduzetništva, a Vida Ilić i Marko Barčan projekt "Zona za rekreaciju uz rijeku Pakru između Lipika i Pakraca. S područja Novske, također članovi LAG-a Zeleni trokut ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Novska Miroslav Perošević i Stjepan Ivanović, vlasnik OPG-a Ivanović pripremili su projekt baziran na edukaciji OPG-a "EKO Future - eko proizvodnja", a upravitelj LAG-a Zeleni trokut Igor Matek s pročelnicom u Gradu

Novska Evom Đurić projekt "Od polja do stola i kratki lanci opskrbe." za područje cijelog LAG-a.

Saša Dumić, direktor Cognite koja se 11 godina bavi edukacijama istaknuo je da VCC certifikat daje zaposlenicima i poslodavcima u Europi standard koji potvrđuje kompetencije osoba, usklađen je s EU kvalifikacijskom okvirom i certifikat se upisuje u Europsku putovnicu vještina (Europass) koja je zamjena za nekadašnju radnu knjižicu. Razvila ga je poljska kompanija na temelju iskustava Poljske koja je od 2007. do 2013. godine povukla 100 milijardi eura kroz fondove EU.

S obzirom na to da je na dodjelu u Pakrac došlo i 12 polaznika iz Zagreba, 4 polaznika požeškog LAG-a Barun Trenk, predstavnici Cognite i nekoliko predstavnika drugih LAG-ova organiziran im je program obilaska i prezentacije Lipika, Pakraca i Novske. Predstavljeni su projekti poslijeratne obnove Pakraca, Poduzetnički centar Pakrac, poduzetnička zona u Novskoj, projekt oko Novljanskog jezera te Državna ergela u Lipiku. Ovome događaju prisustvovali su predstavnici LAG-a „Frankopan“, LAG-a „Zrinska gora – Turopolje“, LAG-a „Zeleni bregi“ i LAG-a „Barun Trenk“.

Pripremio: Igor Matek, mag.ing.agr.

LAG Zeleni trokut

34551 LIPIK, Marije Terezije 27

lag.zeleni.trokut@gmail.com

www.lag-zelenitrokut.com

Je li LEADER pristup laž?

Lokalna akcijska grupa „Zeleni trokut“ nastala je na dodiru dviju županija: Požeško-slavonske i Sisačko –moslavačke povezivanjem tri grada: Novske, Lipika i Pakraca. Upravo po načinu postanka i povezivanja, ovaj LAG je specifičan jer je došlo do povezivanja ljudi iz različitih politički-prostornih cjelina vođenih zajedničkim interesom. Po toj činjenici, upravo je LAG „Zeleni trokut“ iskonski primjer opravdanosti LEADER pristupa Europske unije lokalnom razvoju koji se temelji na povezivanju i zajedničkim interesima ljudi određenog područja. Dok su mnogi drugi hrvatski LAG-ovi nastali povezivanjem unutar granica županija, više-manje dirigitiranim po političkoj osnovi, ovaj LAG se odmetnuo iz županijskih granica i pronašao svoj interes u povezivanju temeljenom na geografskim, povijesnim i kulturološkim činjenicama.

Međutim, jedna uspješna priča mogla bi lako doći do svoga konca.

Posve nerazumljivim i pravno spornim promjenama kriterija za definiranje i odabir područja LAG-ova, Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske donijelo je mnogo štete ne samo LAG-u „Zeleni trokut“ nego i povjerenju stanovnika prema institucijama države, Europske unije i njenim programima.

Upravo mi, koji smo u posljednje dvije i pol godine informirali, educirali i promovirali ideju LEADER-a postajemo smiješni u očima naših građana, koji s pravom mogu reći: „A što smo vam rekli? Ne bude od toga ništa!“

Kvalitetna strategija, kvalitetni ciljevi, jasni prioriteti, projektne ideje, aktivnosti i mjere, educiranje, informiranje, promoviranje, povezivanje na nacionalnoj i europskoj razini, zajednički projekti i suradnja između LAG-ova, motiviranost lokalnog stanovništva, sposobnost upravljanja i provedbe projekata, sve su to elementi koji nisu presudni za potporu unutar mjere 19 LEADER.

Presudan je broj jedinica lokalne samouprave.

Mi koji smo doslovno i pomalo naivno shvatili poruku koju bi LEADER trebao imati, unatoč neuspjehu na natječajima, ostajemo zahvalni na svim pozitivnim stvarima koje smo postigli, svim postignutim poznanstvima i prijateljstvima, svakom iskrenom partnerstvu „bez fige u džepu“.

Igor Matek, mag.ing.agr.

LAG Zrinska Gora - Turopolje

LAG Zrinska gora-Turopolje djeluje u novom, proširenom izdanju. Naime LAG se s dosadašnje tri jedinice lokalne samouprave **proširio na osam jedinica**, te obuhvaća Gradove Petrinju i Glinu, ruralna područja Grada Siska i Velike Gorice, te Općine Lekenik, Martinska Ves, Donji Kukuruzari i Orle. LAG se sada prostire na 2.249 km² i broji 91.598 stanovnika što ga svrstava u red najvećih LAG-ova u RH.

Iako zaokupljeni aktivnostima oko pripreme za novo programsko razdoblje, osim sudjelovanja na raznim radionicama i seminarima te Prvom hrvatskom ruralnom parlamentu, LAG Zrinska gora-Turopolje vrlo aktivno djeluje na svome području, tako je sa svojim članovima/izlagačima uvećao svečanosti proslava dana mjesta Lukavec i Gradići na Velikogoričkom području, Dan Općine Lekenik te manifestaciju "Proljeće u Andautoniji" održanu u Ščitarjevu. Izlagači LAG-a posjetiteljima su predstavili i ponudili svoje sireve, rakije, vina, sokove i rukotvorine, a djelatnici LAG-a zainteresiranima su pružali informacije o samome LAG-u i Programu ruralnog razvoja RH.

LAG Zrinska gora-Turopolje sa 10 članova predstavio se i na trodnevnom sajmu LAG-ova u sklopu Viroexpo sajma u Virovitici. Tokom cijelog sajma trajalo je veliko zanimanje za štand našeg LAG-a, čime zadovoljstvo nisu krili članovi koji su se doma vraćali s praznim kutijama i široko razvučenim osmjesima.

Organiziran je i niz od deset informativno-edukativnih radionica na temu "LAG i LEADER mogućnosti" i "Mjera 4 Programa ruralnog razvoja" diljem područja LAG-a, a na radionicama se okupilo oko 400 osoba.

LAG Zrinska gora-Turopolje kao partner sudjeluje u **projektu Edukacija-Podrška-Promocija**. Cilj projekta je promicanje dobrog upravljanja i jačanje participativnog razvoja izgradnjom kapaciteta organizacija civilnog društva i lokalne samouprave. Projekt će se provoditi u tri hrvatske regije (Grad Zagreb, Šibensko-kninska i Sisačko-moslavačka županija). Koordinator projekta je ODRAZ – Održivi razvoj zajednice, a partneri Udruga gradova u Hrvatskoj, Udruga ZvoniMir Knin i LAG Zrinska gora-Turopolje. Ovaj projekt financira EU / IPA 2011 – Jačanje podrške OCD-a u povećanju transparentnosti i dobrog upravljanja u hrvatskoj javnoj upravi. Udio troškova u projektu sufinancira Ured za udruge Vlade RH.

Pripremio:

Robert Nogić, administrativni stručni suradnik

LAG Zrinska gora-Turopolje

Trg dr. Franje Tuđmana 10/2, Petrinja

ured@lag-zrinskagora-turopolje.hr

Tel. 044/812-933

Odraz

ODRAZ-ov kratki film o CLDD-u dobio nagradu Oktavijan

Krajem 2014. predstavili smo kratki edukativni film o novom pristupu lokalnom razvoju u EU 2014.-2020. Priredili smo ga kao jednu od aktivnosti projekta ["Aktivni građani za Zagreb - zajednica kao pokretač lokalnog razvoja"](#). Filmom želimo širu javnost informirati o načelima takvog razvoja, temeljenog na uspješnim primjerima poticanja ruralnog socio-ekonomskog razvoja te animirati građane na okupljanje i pokretanje zajedničkih aktivnosti u svojim zajednicama. U okviru filmske manifestacije 24. Dani hrvatskog filma, **"Lokalni razvoj vođen zajednicom"** nagrađen je Oktavijanom za najbolji namjenski film.

Ako već niste, film možete pogledati na sljedećoj poveznici: <http://bit.ly/1d8j3D3>

Projekt „Žene i održivi razvoj“

ODRAZ-Održivi razvoj zajednice, u partnerstvu s **Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj** i **Udruženjem za ekonomski razvoj REDAH iz Mostara** (predstavnikom Mreže za ruralni razvoj u BiH) tijekom 2015. proveo je zajednički projekt **"Žene i održivi razvoj - nove mogućnosti zapošljavanja"**.

Projektom smo željeli doprinijeti podizanju svijesti žena u Bosni i Hercegovini o potrebi njihovog doprinosa održivom lokalnom razvoju, razumnom korištenju resursa te važnosti njihove uloge u društvenom i ekonomskom razvoju zajednice.

Proveli smo tri grupe aktivnosti:

1. Jačanje kapaciteta: obuka 24 žene iz 10-ak zajednica Bosne i Hercegovine te posjet primjerima dobre prakse socijalnog poduzetništva u Zagrebu i Čakovcu
2. Akcijsko istraživanje "Žene u lokalnom razvoju Bosne i Hercegovine" kojim smo istražili status i uloga žena u BiH na lokalnoj razini
3. Kontinuirano informiranje sudionica i korisnika putem e-glasila.

Sudionice su iskazale izrazito zadovoljstvo provedenim aktivnostima, kao i stečenim znanjima i vještinama te se nadamo da će Ministarstvo vanjskih i europskih poslova RH odobriti nastavak projekta u 2016., kada planiramo dodatno učenje iz prakse, nastavak aktivnosti informiranja te završni skup.

Više o projektu pročitajte ovdje: <http://bit.ly/1R8laUt>

Aktivan doprinos ODRAZ-a uspješnoj provedbi prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta!

ODRAZ je pomogao u organizaciji te sudjelovao u radu prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta održanog u Belom Manastiru od 16. do 18. travnja 2015. Ksenija Vidović Vorberger grafički je uredila prvi poziv za Hrvatski ruralni parlament.

Čitav ODRAZ-ov tim aktivno je sudjelovao u programu Parlamenta. U sklopu Ruralnog кафеа, Marina Dimić Vugec imala je ulogu

izvjestiteljice u grupi: Deklaracija ruralnog parlamenta (uloga i sadržaj); Lidija Pavić-Rogošić aktivno je bila uključena u izradu nacрта Deklaracije prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta. Ksenija Vidović Vorberger i volonterka Martina Jagnjić bile su izvjestiteljice u grupi: "Koja je uloga države u zadržavanju mladih u ruralnom prostoru?". Lidija Pavić-Rogošić imala je aktivnu ulogu tijekom terenske radionice „Lokalna zajednica kao pokretač promjena“, zajedno s češkim kolegom Romanom Hakenom iz Europskog gospodarskog i socijalnog odbora te Tomislavom Panenićem, načelnikom općine Tompojevci.

ODRAZ je partner u projektu CIMULACT, zadužen za provedbu aktivnosti u Hrvatskoj

CIMULACT je skraćenica za **Citizen and Multi-Actor Consultation on Horizon 2020** – „Savjetovanje s građanima i različitim dionicima o programu Obzor 2020.“. U projekt je uključeno više od 1.000 građana iz 30 europskih zemalja i drugih različitih dionika, s ciljem oblikovanja željene i održive budućnosti Europe. Provedba trogodišnjeg projekta, koji financira Europska unija, započela je u lipnju 2015.

Projektni konzorcij čine organizacije iz 28 članica Europske unije te po jedna partnerska organizacija iz Švicarske i Norveške. ODRAZ je projektni partner u Hrvatskoj. Više o projektu pročitajte ovdje => <http://bit.ly/1RqPpTF>

Hrvatska nacionalna radionica "Vizija građana" iznjedrila šest vizija poželjne budućnosti Europe!

Prva aktivnost u projektu je bila organiziranje radionice "Vizija građana", 3. prosinca 2015. u Zagrebu. Na radionici smo okupili 39 građana i građanki iz cijele Hrvatske, koji su kroz vođeni proces kreirali šest vizija željene budućnosti Europe 2050., temeljem svojih želja, očekivanja, nadanja i strahova. Teme vizija su: (1) Novo doba, (2) Znanost i tehnologija u službi čovjeka, (3) Očuvajmo zdravlje čovjeka i prirodu za generaciju XYZ, (4) Brisanje granica ..., (5) Društvo jednakih mogućnosti i (6) Moderna tradicija i zelena tehnologija. One će poslužiti za daljnji proces stvaranja vizija i scenarija poželjne europske budućnosti te određivanje tema budućih programa EU namijenjenih istraživanju i inovaciji.

Više pročitajte ovdje => <http://bit.ly/1T3FOqP>

Budite informirani! Ako već niste, pozivamo vas da se prijavite na elektronsko glasilo [eODRAZ](#), pratite našu [web stranicu](#) i [Facebook](#), gdje uvijek možete pronaći aktualne i korisne informacije s područja cijele Hrvatske, a koje doprinose dobrobiti šire lokalne zajednice.

Pripremile: Ksenija Vidović Vorberger i Lidija Pavić-Rogošić

ODRAZ - Održivi razvoj zajednice
Ljudevita Posavskog 2/4
10 000 Zagreb
T: 01 4655 203 / 202
FT: 01 4655 200
<http://www.odraz.hr>

Zeleno zlato

Tko smo?

Zeleno Zlato, Društvo za socijalnu ekologiju osnovano je krajem 2009. godine u Brežanama Lekeničkim (Sisačko-moslavačka županija) s ciljevima promocije održivog, ekološki prilagođenog razvoja; osnaživanja socijalno ugroženih skupina; brige o životnom okolišu i buđenja ekološke svijesti; razvoja civilnog društva na razini lokalne zajednice te promocije zdravog načina života. Područja djelovanja Društva su socijalno poduzetništvo, odgoj i obrazovanje, razvoj ruralnih područja te socijalna pomoć i podrška. Zeleno Zlato razvija modele samozapošljavanja i socijalnog poduzetništva kroz održivo iskorištavanje prirodnih resursa i povezivanje privatnog, javnog i civilnog sektora. Temelj razvoja modela su edukacija iz područja poduzetništva i održivog upravljanja prirodnim resursima, sa ciljem razvoja ruralnih područja.

Što trenutno radimo?

Uključeni smo u nekoliko europskih projekata od kojih ćemo istaknuti **projekt, inicijativu i mrežu Digitalna agenda za kreativnu Hrvatsku** koju financira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Zajedno s četiri partnerske organizacije civilnog društva Zeleno Zlato se uključilo u donošenje i praćenje javnih politika na nacionalnom nivou kako bi zajedničkim djelovanjem potaknuli Vladu RH da javno objavi i revidira postojeću Digitalnu agendu Republike Hrvatske. Uloga Zelenog Zlata u projektu je proučavanje i zagovaranje upotrebe digitalnih tehnologija u ruralnom razvoju. Nositelj projekta, Udruga Telecentar koji djeluje i kao Koordinacijski centar Nacionalne koalicije za zapošljavanje u digitalnoj industriji dio je Grand Coalition for Digital Jobs, projekta koji za cilj ima povećati razinu digitalnih vještina u Europi te

istovremeno popuniti tisuće radnih mjesta u ICT industriji unutar industrijskih sektora. Grand Coalition for Digital Jobs ujedno je i dio Digital Agenda pokreta koji se nalazi u vrhu prioriteta Europske Komisije tj. njene strategije za pametan, održiv i uključiv rast - EUROPA 2020.

Projektom Digitalna agenda za kreativnu Hrvatsku provodi se istraživanje postojećeg stanja utvrđivanjem dionika koji provode aktivnosti koje doprinose ostvarenju ciljeva Digitalne agende za Europu; diseminiraju se rezultati istraživanja među donositeljima odluka na nacionalnom nivou (Ministarstvo uprave, kontakt osobom za inicijativu Digital Agenda Europe Going Local i Povjerenstvom za koordinaciju informatizacije javnog sektora) i lokalnom i regionalnom nivou (gradovima, općinama i županijama).

Kroz ovaj projekt zagovara se integracija važnih društvenih problema u provedbi Digitalne agende Republike Hrvatske, poput digitalne isključenosti osjetljivih skupina, nezaposlenosti žena i mladih, neravnopravnosti žena u digitalnom sektoru, zastarjelosti obrazovnih kurikuluma na području digitalne tehnologije i dr. Time se automatski utječe na pokretanje pozitivnih društvenih promjena za opće dobro i unapređenje javne politike.

S posebnim naglaskom na mlade, nezaposlene osobe, žene i socijalno/digitalno isključene skupine u procese zagovaranja, neformalnog obrazovanja i kampanja za učinkovitiju provedbu javnih politika i unapređenje demokratskih institucija društva, ciljevi projekta su:

Jačanje kapaciteta i vidljivosti pet organizacija civilnog društva koje djeluju u sektorima digitalnog uključivanja i zapošljavanja u digitalnim industrijama tijekom godine dana putem prijenosa specifičnih znanja i vještina

među organizacijama partnericama i organizacijama članicama mreže Telecentre – Europe.

Pokretanje nacionalne koalicije Digitalna agenda za kreativnu Hrvatsku koja zagovara i prati javne politike na području Digitalne agende za Europu na nacionalnoj i europskoj razini. Osvještavanje i senzibilizacija šire javnosti i nužnosti razvoja digitalnih kompetencija i povećanje dostupnosti radne snage za digitalnu industriju te aktivno uključivanje građanstva

Samostalno, Zeleno Zlato provodi tri projekta na području Grada Siska, a to su:

Gradski vrtovi Sisak - organizirano organsko vrtlarenje, projekt samoodrživog ekološkog vrtlarenja i proizvodnje zdrave hrane za vlastite potrebe.

Zelena edukacija zlata vrijedi - serija edukacija i radionica sa svrhom uključivanja i podizanja svijesti građana grada Siska o većoj kvaliteti života koja se postiže kroz ekologiju i korištenje prirodnih resursa u svakodnevnom životu.

Park Vrtni zelenjak - projekt uređivanja parka - zajedničkog prostora za druženje svih

građana jednog sisačkog kvarta (Zeleni Brijeg).

Tko je (do sada) prepoznao naš rad?

Zaklada Unicredit, Zagrebačka banka i Impact HUB - nagrađeni smo u kategoriji društveno poduzetništvo 2015. za naš model samozapošljavanja žena starijih od 50 godina u ruralnim područjima kroz obuku za održivu berbu samoniklog bilja, izradu proizvoda te povezivanja s tržištem.

SozialMarie - nominacija za nagradu u kategoriji društveno poduzetništvo 2015.

Zaklada ERSTE - finalisti nagrade za društvenu integraciju 2013.

Zeleno zlato

E-mail: info@zelenozlato.org

Mobitel: 0994777171

Web: zelenozlato.org

FB: Zeleno Zlato

Ostale vijesti

Prvi BiH ruralni parlament

Prvi bosanskohercegovački Ruralni parlament održan je 15. svibnja 2015. u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH u Sarajevu. Organizatori Ruralnog parlamenta su bili partneri na projektu ACORD-Savez za zajednički ruralni razvoj u suradnji s Mrežom za ruralni razvoj u BiH, a koju trenutno čine 18 organizacija civilnog društva u BiH koje se bave poljoprivredom i ruralnim razvojem.

Na parlamentu je prisustvovalo preko 130 sudionika, a Tomislav Panenić, predsjednik LAG-a Srijem, je u ime HMRR-a pozdravio

nazočne dionike ruralnog razvoja u BiH te im uz želje za uspješan rad Parlamenta prenio iskustva s nedavno održanog prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta.

Više o Prvom BH Ruralnom parlamentu možete pročitati ovdje: <http://ruralnamreza.ba/vijesti/104-uspjesno-završen-prvi-bih-ruralni-parlament>

Deklaraciju prvog BiH Ruralnog parlamenta možete pogledati ovdje: <http://ruralnamreza.ba/images/Deklaracija-Ruralni-parlament-u-BiH.pdf>

EGSO - pokrovitelj prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) bio je, uz Ministarstvo gospodarstva RH, pokrovitelj prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta. Jako izaslanstvo EGSO-a aktivno je sudjelovalo na Parlamentu, uključujući članove iz sve tri skupine: udruge poslodavaca, sindikata i organizacija civilnog društva koje zastupaju različite interese.

Staffan Nilsson, prethodni predsjednik EGSO-a, kratko je govorio tijekom otvaranja, pozdravivši organiziranje Parlamenta u Hrvatskoj te sve prisutne. Nakon otvaranja Parlamenta, organiziran je ruralni caffè, tijekom kojeg su sudionici razmijenili mišljenja o raznim temama. Jan Olson i Lidija Pavić-Rogošić su sudjelovali u skupini koja je radila na nacrtu deklaracije Parlamenta.

Tijekom drugog dana, Jan Olson, Antonio Polica i Davor Majetić sudjelovali su na okruglom stolu "Razvoj ruralne Hrvatske u programskom razdoblju 2014.-2020.", zajedno s četiri hrvatska zastupnika u Europskom parlamentu i predstavnicima hrvatskih ministarstava poljoprivrede i turizma. Jan Olson je također sudjelovao na završnoj sjednici.

Tematske radionice su organizirane na osam mjesta. Roman Haken i Lidija Pavić-Rogošić predstavili su mišljenje EGSO-a o lokalnom razvoju vođenom zajednicom (CLLD), aktivno sudjelujući u jednoj od terenskih radionica "Uloga lokalne zajednice u ruralnom razvoju", koja je održana na obiteljskom gospodarstvu Novačić, u tipičnom baranjskom selu Popovac. Jan Olson je sudjelovao na radionici "Eko-

socijalno gospodarstvo u ruralnim područjima".

Nacionalni i lokalni mediji, uključujući i nacionalnu javnu TV i radio, izrazili su interes za razgovor s članovima EGSO-a. "Izuzetno pozitivno iskustvo i za EGSO i za lokalne organizacije i građane, koji se trebaju osjećati blisko europskim institucijama." rekao je Antonio Polica.

Parlament je dokazao da je izvrsno mjesto za čuti glas ruralne Hrvatske, razgovor o mogućnostima i perspektivama ruralnih područja, predstavljanje dobre prakse i motiviranje stanovnika na uključivanje u oblikovanje politike ruralnog razvoja te jačanje partnerstva i veza među svim sektorima.

Održan 3. LAG Summer Festival

U Biogradu na Moru je od 26.-28. lipnja 2015. održan 3. LAG Summer Festival u organizaciji LAG-a Laura u suradnji s HMRR-om. Na festivalu je sudjelovalo preko 300 izlagača kroz 56 LAG-ova iz 10 država (Slovenije, Bugarske, Rumunjske, Češke, Slovačke, Poljske, Estonije, Latvije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske), a posjetilo ga je preko 10 000 ljudi.

"Trideset i devet milijuna kuna je iznos koji je na raspolaganju 41 LAG-a u ovom periodu i većina od njih radi odličan posao i na izradi lokalnih razvojnih strategija, edukacijama i informiranju korisnika. Ono što je puno važnije je Mjera 19, LEADER i 67 milijuna eura. To su sredstva koja moramo kvalitetno utrošiti i iskoristiti na pripremu projekata i podizanju razine informiranosti i

obrazovanja, svega onoga što naši potencijalni korisnici ovih sredstava trebaju imati" rekao je ministar Jakovina, koji je otvorio festival.

U sklopu festivala su organizirane radionice raznih tematika: Roman Haken, član Europskog ekonomskog i socijalnog odbora, predstavio je CLLD - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, Ante Mišura i Irena Jahutka iz Ministarstva poljoprivrede govorili su o osnivanju FLAG-ova (LAG-ova u ribarstvu) u RH te izrada lokalne razvojne strategije LAG-ova za 2014.-2020., a Mreža za održivi razvoj Hrvatske je predstavila svoje aktivnosti. Koordinatorica Hrvatske mreže za ruralni razvoj održala je izlaganje "Važnost LAG-ova u djelovanju HMRR-a". Za zabavni dio manifestacije bili su zaduženi klapa Kampanel i Second Hand bend.

Više od 40 zemalja na 2. Europskom ruralnom parlamentu

Na 2. Europskom ruralnom parlamentu (ERP) održanom u austrijskom gradiću Schärdingu 4.-6. studenoga 2015. sudjelovalo je 240 delegata iz 40 zemalja svijeta.

Organizatori su European Rural Community Alliance, PREPARE Partnership for Rural Europe i European LEADER Association for Rural Development.

Hrvatska mreža za ruralni razvoj imala je zadaću predstaviti Hrvatsku na ovom događaju važnom za čitavu ruralnu Europu. Uz predstavnike HMRR-a Višnju Jelić Mück (ODRAZ/HMRR), Petra Mamulu (LAG Gorski kotar/HMRR), Marinu Koprivnjak (HMRR) i Juliju Bakotu (HMRR), članice hrvatske delegacije su bile i Vlatka Pavlinić (Mreža za

ruralni razvoj) i Marijana Živković (Ministarstvo poljoprivrede).

Tri dana terenskih posjeta, plenarnih sjednica, radionica te neformalne razmjene ideja i iskustava su rezultat cjelogodišnjih kampanja provedenih u 40 europskih zemalja. U Hrvatskoj je nacionalnu kampanju vodila Hrvatska mreža za ruralni razvoj čiji je vrhunac bio prvi Hrvatski ruralni parlament. Cilj je bio čuti glas i potrebe stanovnika ruralnih prostora.

Sudionici su raspravljali o najistaknutijim temama koje su proizišle iz kampanje te doprinijeli sastavljanju Europskog ruralnog manifesta koji ocrtava potrebe, izazove i zahtjeve ruralnog stanovništva Europe.

Manifest 2. ERP-a moguće je preuzeti ovdje:

Manifest na engleskom jeziku:
http://hmrr.hr/media/54115/european_rural_manifesto_2015_final.pdf

Manifest na hrvatskom jeziku:
http://hmrr.hr/media/55223/europski_ruralni_manifest_hrv.pdf

Usvojen je i izvještaj s nacionalnih kampanja europskih zemalja koje su sudjelovale na ERP-u: [ALL Europe shall live](#).

Sve detalje s ERP-a, program događanja, popis zemalja sudionica te prezentacije možete pronaći na službenim stranicama: <http://europeanruralparliament.com/>

Kao i europska, hrvatska nacionalna kampanja se nastavlja, a drugi Hrvatski ruralni parlament nam slijedi 2017.

Prvi sastanak Platforme za ruralni razvoj Jugoistočne Europe

U Zagrebu je 24. studenoga 2015. održan prvi sastanak Platforme za ruralni razvoj JIE. Platforma je financirana preko Tematskog fonda "Demokratizacija i razvoj civilnoga društva 2.0" Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

U prvoj godini rada Platforma želi okupiti što veći broj dionika ruralnoga razvoja na području JIE kako bismo zajedničkim snagama raspravili što se događa u ruralnom razvoju, s kojim se problemima suočavamo, koji naš izazovi očekuju te da zajedno pronađemo rješenja koja bi bila prihvatljiva i primjenjiva / "pristup odozdo".

Platforma će biti koristan mehanizam razmjene znanja i iskustava među članovima s obzirom na različitost situacija u ruralnom razvoju u svakoj od zemalja sudionica. Na

sastanku je bilo riječi i o organizaciji aktivnosti Akcijskog plana koje će uključiti što veći broj građana u potrazi za inovativnim rješenjima problema ruralnih prostora JIE.

Članovi Platforme su:

Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR, Hrvatska (koordinator Platforme), Udruga za kreativni razvoj Slap (HR), Deša – Dubrovnik (HR), ODRAZ - Održivi razvoj zajednice (HR), Asocijacija za razvoj Ibarske doline "IDA" (SR), Ruralni edukativni centar (SR), Asocijacija za ekonomski razvoj REDAH (BIH), CERD - Centar za ekonomski i ruralni razvoj (BIH), Mreža za ruralni razvoj Crne Gore (CG) te Mreža za ruralni razvoj Makedonije (MK).

Sastanak Balkanske mreže za ruralni razvoj

U Zagrebu je 24. studenoga 2015. održan sastanak Balkanske mreže za ruralni razvoj (BRDN). Članovi BRDN-a su: Hrvatska mreža za ruralni razvoj - HMRR, Mreža za ruralni razvoj Crne Gore, Mreža za ruralni razvoj Kosova, Mreža za ruralni razvoj Makedonije,

Mreža za ruralni razvoj Srbije te Mreža za ruralni razvoj u BiH.

HMRR su na sastanku predstavljale Marina Koprivnjak i Julia Bakota, a raspravljalo se o budućnosti BRDN-a, doradi Statuta, strateškom planiranju te o zajedničkim aktivnostima.

Promjene u HMRR-u

Na Izornoj skupštini održanoj 4. rujna u Drnišu, izabran je novi predsjednik HMRR-a - Tomislav Panenić. Tomislav je predsjednik LAG-a Srijem i načelnik Općine Tompojevci, a više godina uspješno je vodio Ured za međunarodnu suradnju TNTL. Članovi HMRR-a srdačno su zahvalili dosadašnjoj predsjednici Višnji Jelić Mück na dugom i predanom radu u Mreži.

Odabran je i Upravni odbor koji će uz novog predsjednika dvije godine raditi u sastavu: Nikša Božić (Hrvatska sekcija ECOVAST-a), Lidija Pavić-Rogošić (ODRAZ), Dragica Roščić (LAG Adrion) i Matija Zamljačanec (LAG Izvor). Skupština je donijela novi Statut i otvorila pitanje kandidiranja za domaćinstvo 2. Hrvatskog ruralnog parlamenta u 2017.

Pripremili: Marina Koprivnjak, Julia Bakota, Lidija Pavić-Rogošić

Predstavljamo zaposlenike i volontere u uredu HMRR:

Julia Bakota (26), mag. ing. agr.

Julia je stručna suradnica u Hrvatskoj mreži za ruralni razvoj od veljače 2015. gdje je neko vrijeme i volontirala. Iz posljednjih godinu dana od iskustava iz kojih je najviše naučila izdvaja sudjelovanje u organizaciji prvog Hrvatskog ruralnog parlamenta te rad na projektima ruralnog razvoja. Voli volontiranje, raznolikost ruralne Hrvatske i suhozide, te navodi kako se raduje daljnjem radu u Mreži.

Predstavници članova HMRR-a na skupštini u Drnišu, rujan 2015.

Hrvatsku mrežu za ruralni razvoj čine:

1. Agro Ratar Agent	20. LAG Moslavina novi član!
2. Deša	21. LAG Podravina
3. DOOR	22. LAG Prizag
4. ECOVAST-Hrvatska sekcija	23. LAG Sjeverozapad
5. Ekoturistiko	24. LAG Središnja Istra novi član!
6. EOL	25. LAG Srijem novi član!
7. Euvita Cluster	26. LAG Una
8. LAG Adrion	27. LAG Virovitički prsten novi član!
9. LAG Baranja	28. LAG Vuka-Dunav
10. LAG Bosutski niz	29. LAG Zapadna Slavonija
11. LAG Cetinska krajina novi član!	30. LAG Zeleni trokut
12. LAG Gorski kotar	31. LAG Zrinska gora-Turopolje
13. LAG Istočna Istra novi član!	32. ODRAZ
14. LAG Izvor	33. OGI
15. LAG Južna Istra	34. Outward Bound
16. LAG Krka novi član!	35. Ruralnet Baranja
17. LAG Laura novi član!	36. Slap
18. LAG Lika novi član!	37. Udruga MI
19. LAG Međimurski doli i bregi	38. Zeleno zlato

Upravni odbor (prosinac 2015.)

Nikša Božić, Ecovast

Tomislav Panenić, LAG Srijem

Lidija Pavić Rogošić, ODRAZ

Dragica Roščić, LAG Adrion

Matija Zamljačanec, LAG Izvor

Predsjednik: Tomislav Panenić

HMRR Glasnik je publikacija Hrvatske mreže za ruralni razvoj koja u digitalnom obliku izlazi dva puta godišnje.

Ovaj broj Glasnika dovršen je u prosincu 2015. godine

Svi brojevi Glasnika HMRR dostupni su na linku: <http://hmrr.hr/hr/multimedija/hmrr-glasnik/>

Glasnik HMRR od sada je dostupan i na digitalnoj platformi issuu: <https://issuu.com/hmrr>
